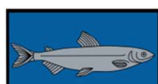

PATVIRTINTA
Švenčionių rajono savivaldybės tarybos
2023 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. T-80

ŠVENČIONIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021-2027 M. PLANAS

TURINYS

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS	5
1. ĮVADAS	6
2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS	8
3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA	10
3.1. Švenčionių rajonas	10
3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra	10
3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas	15
3.3.1. Investicinių projektų įgyvendinimas	15
3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos	16
3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra	18
3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis	20
3.6. Komunalinių atliekų susidarymas	20
3.7. MKA surinkimas ir MBA	21
3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne	22
3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas	24
3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas	25
3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas	26
3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas	27
4. Ankstesnių atliekų tvarkymo planų užduočių vykdymas	28
ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA	34
1. ŠVENČIONIŲ RAJONO Atlieku prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas	35
1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai	36
1.2. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės	43
2. Komunalinių atliekų susidarymas ir infrastruktūros poreikis	80
2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė	80
2.2. Infrastruktūros plėtra	82
3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS	89
4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI	92

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. Komunalines atliekas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje surenkančių įmonių sąrašas.....	14
2 lentelė. Konteinerinių aikštelių išdėstymo schemų patvirtinimas Švenčionių rajono savivaldybėje.....	18
3 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikiantys MKA surinkėjai.....	21
4 lentelė. Šalinamų į regioninę sąvartyną Švenčionių rajono MKA kiekiai (t/m).....	22
5 lentelė. Tvarkomų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/m.....	23
6 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje.....	25
7 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Švenčionių rajono savivaldybės kompostavimo aikštelėje.....	26
8 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/m).....	26
9 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014-2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas.....	29
10 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 plane nustatytų užduočių vertinimas.....	31
11 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė.....	33
12 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai.....	36
13 lentelė. VAPTP tikslai ir uždaviniai.....	38
14 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.....	40
15 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	41
16 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.....	76
17 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.....	78
18 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas savivaldybėje.....	81
19 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybėje komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., vnt., t.....	81
20 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Švenčionių rajono savivaldybėje, kuriose įvesta rinkliava.....	90

21 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną Švenčionių rajono savivaldybėje.	92
22 lentelė. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.	1

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Registruotų gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo.	10
2 pav. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių ir konteinerių pokyčio dinamika, vnt.	19
3 pav. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas, 2020. .	20
4 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje, tonos.	21
5 pav. MBA tvarkomos Švenčionių rajono savivaldybės MKA, tonos.	22
6 pav. Tvarkomų/šalinamų atliekų sudėties pokyčiai 2016- 2020 m.	23
7 pav. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Švenčionių rajono savivaldybėje, tonos.	25
8 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas ir sutvarkymui skirtos lėšos.	27
9 pav. Atliekų tvarkymas Švenčionių rajono savivaldybėje.	28
10 pav. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.	44
11 pav. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.	44
12 pav. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.	45
13 pav. 5 tikslo uždavinys.	45
14 pav. Atliekų konteineriai.	85
15 pav. DĖK'ui iniciatyva.	85
16 pav. Stotelių DĖK'ui sistema.	86
17 pav. Stotelės DĖK'ui.	86
18 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.	88

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS

AAA	Aplinkos apsaugos agentūra
AM	Aplinkos ministerija
ATP	Atliekų tvarkymo planas
AŽ	Antrinės žaliavos
BSA	Biologiškai skaidžios atliekos
DGASA	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
EEJA	Elektros ir elektroninės įrangos atliekos
ENTP	Eksplatuoti netinkamos transporto priemonės
ES	Europos Sąjunga
KA	Komunalinės atliekos
KAK	Kietasis atgautasis kuras
LAAIF	Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondas
LR	Lietuvos Respublika
MBA	Mechaninis biologinis apdorojimas
MKA	Mišrios komunalinės atliekos
AAD	Aplinkos apsaugos departamentas
SA	Savivaldybių administracijos
SiGA	Statybos ir griovimo atliekos
SPAV	Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas
TIPK	Taršos integruota prevencija ir kontrolė
VAATC	UAB „VAATC“ (Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras)
VATP	Valstybinis atliekų tvarkymo 2014-2020 m. planas
VSATP	Valstybinis strateginis atliekų tvarkymo planas 2007-2013 m.
ŽA	Žaliosios atliekos

1. ĮVADAS

Komunalinių atliekų tvarkymo sistema – tai nuolatos besivystanti sistema. Šios sistemos vystymosi sąlygas užtikrina ES direktyvose nustatyti reikalavimai bei Valstybės mastu numatyti uždaviniai, priimti ir patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane ir skirti šiems reikalavimams įgyvendinti. Tokių reikalavimų, uždavinių nustatymas iš dalies užtikrina darnią sistemos plėtrą, tačiau kartu iškelia ir sudėtingus iššūkius atliekų tvarkymo sektorių reguliuojančioms bei šiuos uždavinius įgyvendinančioms organizacijoms. Šios organizacijos susiduria su iškeltų uždavinių įgyvendinimo sudėtingumo bei nuolatos kintančios – dinamiškos teisinės aplinkos keliamomis problemomis.

Siekiant tinkamai suplanuoti Vilniaus regiono bei Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos plėtrą, išspręsti kylančias problemas bei įgyvendinti ES reglamentuotus uždavinius, kurie patvirtinti Valstybiniame atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane (toliau – VAPTP), prisitaikyti prie teisinės aplinkos ir užtikrinti tinkamą, tvarų komunalinių atliekų tvarkymą regione, buvo parengtas Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metais planas, kurio rengimo procese dalyvavo Švenčionių rajono savivaldybės administracijos atstovai, bei UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ bei UAB „Jostra“ konsultantai, planuojant regionines priemones – UAB „VAATC“ atstovai.

Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytos priemonės, užtikrinančios aplinkosaugos, techninius – ekonominius ir higienos reikalavimus, atitinka komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos pasiūlą visiems teritorijos gyventojams. Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos tolimesnė plėtra numatyta vystyti laikantis atliekų tvarkymo prioritetų, kurių svarbiausias – atliekų prevencija (susidarymo vengimas). Sekantis prioritetas – paruošimo naudoti pakartotinai, atliekų perdirbimo ir naudojimo kitais būdais sprendimų taikymas ir tik blogiausiu atveju galimas atliekų šalinimas sąvartynuose ir kituose atliekų šalinimo įrenginiuose.

Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatyti atliekų tvarkymo tikslai, užduotys ir uždaviniai jiems įgyvendinti atitinka VAPTP bei Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane nustatytus tikslus ir uždavinius.

Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas pakeičia šiuo metu galiojantį Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą, patvirtintą Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 30 d. sprendimu Nr. T-226, ir kartu nustato naujas VAPTP numatytų užduočių įgyvendinimui reikalingas priemones bei uždavinius 2021-2027 m. periodui.

Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas parengtas pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274 patvirtintus reikalavimus regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams.

Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano sudėtinės

dalys:

- atliekų prevencijos ir tvarkymo būklės analizė;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo strategija;
- atliekų prevencijos ir tvarkymo priemonių planas.

Rengiant planą, buvo naudotasi įvairiais informacijos šaltiniais:

- Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis už 2016 – 2021 metus;
- VAATC pateiktais ir viešoje erdvėje publikuojamais duomenimis (atliekų surinkimo ir tvarkymo rodiklių metiniai suvestiniai rodikliai, esami Vilniaus regiono ir Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planai, ir kt.);
- Duomenimis surinktais darbinių vizitų į Švenčionių rajono savivaldybę metu.

Plane analizuojami duomenys už 2018–2020 (2021) metus, o prieduose pateikiami visi skelbiami statistiniai duomenys. Atkreiptinas dėmesys, kad iš skirtingų informacijos šaltinių surinkti statistiniai duomenys ne visada sutapo, taip pat net to paties šaltinio, tačiau skirtingų metų informacija labai varijuoja, kas neleidžia daryti vienareikšmiškų išvadų dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo tendencijų regione. Viena pagrindinių duomenų nepatikimumo priežasčių – nesisteminis skirtingų atliekų srautų priskyrimas komunalinių atliekų srautui. Siekiant išvengti galimo duomenų nepagrįstumo darant prielaidas bei pagrindines išvadas, Plane daugiausia buvo remtasi Aplinkos apsaugos agentūros pateiktais duomenimis. Taip pat atkreipiamas dėmesys, kad nuo 2018 metų sausio 1 dienos buvo pakeista atliekų apskaitos tvarka.

Sprendimą dėl Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano patvirtinimo priima Švenčionių rajono savivaldybės taryba, atsižvelgdama į įmonių bei gyventojų siūlymus, vertinimo subjektų išvadas.

Vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintu Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, parengtam Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planui buvo atliktas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV). Visuomenės informavimo procedūros atliktos vadovaujantis Aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1–455 patvirtintu Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo aprašu ir jo pakeitimais: 2010 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. D1-357 ir 2015 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. D1-208

2. ATLIEKŲ TVARKYMO TEISINIS REGLAMENTAVIMAS

Svarbiausios ES direktyvos, reglamentuojančios komunalinių atliekų tvarkymą:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas;
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų;
- 2002 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų su 2010 m. rugsėjo 27 d. pakeitimais;
- 2000 m. gruodžio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2000/76/EB dėl atliekų deginimo;
- 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo su 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu 413/2010 padarytais pakeitimais;
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų su 2009 m. kovo 11 d. , 2008 m. spalio 22 d. ir 2013 m. vasario 7 d. pakeitimais;
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų;
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (ENTP) su 2010 m. vasario 23 d. pakeitimais;
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo su 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/103/EB pakeitimais;
- 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės;
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

Nacionaliniai teisės aktai ir kiti dokumentai, kuriais vadovaujantis plėtojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos ir rengiami bei atnaujinami komunalinių atliekų tvarkymo planai:

- Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas;
- Lietuvos Respublikos vyriausybės 2022 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 573 patvirtintas Valstybinis atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas;
- Atliekų tvarkymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 217;
- Nacionalinė darnaus vystymosi strategija;
- Valstybės ilgalaikės raidos strategija;
- Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija;
- Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 pakeitimo įstatymas;

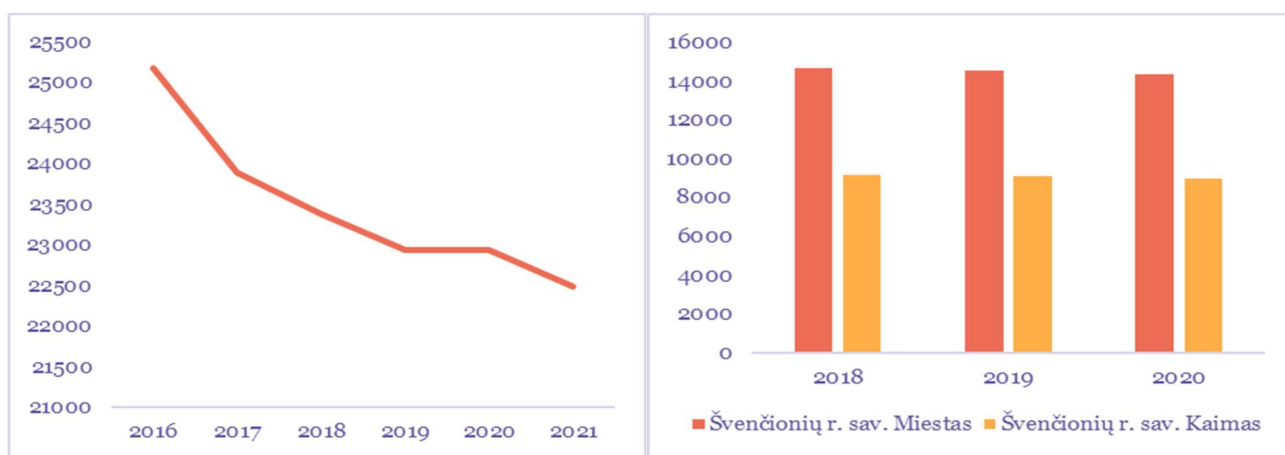

- Reikalavimai regioniniams ir savivaldybių atliekų tvarkymo planams, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. D1-274;
- Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas, patvirtintas 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967;
- Visuomenės dalyvavimo planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo procedūrose bei vertinimo subjektų ir Europos Sąjungos valstybių narių informavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. D1-455;
- 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“;
- Vilniaus regiono plėtros planas 2014–2020 metams, patvirtintas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. vasario 25 d. sprendimu Nr. 51/1S-5 (pakeistas Vilniaus regiono plėtros tarybos 2022 m. birželio 10 d. nutarimu Nr. TS-11 „Dėl Vilniaus regiono plėtros tarybos 2015 m. spalio 16 d. sprendimo Nr. 51/1S-22 „Dėl Vilniaus regiono plėtros plano 2014–2020 m. dalies „Priemonių planas“ tvirtinimo“ pakeitimo“).

3. ESAMOS KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO BŪKLĖS APŽVALGA

3.1. Švenčionių rajonas

Švenčionių rajono savivaldybė – administracinis – teritorinis vienetas rytų Lietuvoje, pasienyje su Baltarusija. Administracinis centras – Švenčionys. Tai antra pagal dydį Vilniaus regiono savivaldybių (plotas 1 691 km²), tačiau rečiausiai apgyvendinta savivaldybė – gyventojų tankumas - 14 žm./km². 1994 m. įsteigta Švenčionių rajono savivaldybė. Švenčionių rajono savivaldybė 2020 m. buvo suskirstyta į 11 seniūnijų. Didesnioji rajono dalis yra Švenčionių aukštumoje, vakarinis pakraštys – Aukštaičių aukštumoje, jiedvi skiria Žeimenos žemuma, rytuose plyti Dysnos lyguma. Aukščiausia vieta – Girdžiuliškės kalnas (250 m, Aukštaičių aukšt.), žemiausia – ties Žeimenos ir Neries santaka (116 m). Pro rajoną teka Žeimena su intakais, pietine riba – Neris, rytuose – Bivėta su intakais, rajone tyvuliuoja 284 Švenčionių rajono ežerai (kurių bendras plotas 5632,1 ha didžiausias – Kretuonas), 2 tvenkiniai (viso apie 3 proc. rajono ploto). Miškai užima 53 proc. rajono teritorijos, didžiausi – Labanoro – Pabradės giria ir Adutiškio miškai. Švenčionių rajonui būdingi pušynai, yra eglynų, beržynų, mišriųjų miškų.

1 pav. Registruotų gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas tarp miesto ir kaimo.

Reikia atkreipti dėmesį, kad Švenčionių rajono savivaldybėje stebimas neženklaus gyventojų mažėjimas. Valstybės duomenų agentūros duomenimis nuo 2016 m. iki 2021 m. bendrai savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo 2214 asmenimis (nuo 25 180 gyventojų 2016 metais – iki 22 966 gyventojų 2021 metais) arba per penkis metus gyventojų sumažėjo 8,79 %. Švenčionių rajono savivaldybėje apie 61 % visų gyventojų gyvena miestų teritorijose. Detalus duomenys apie gyventojus pateikti 1 priede.

3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos organizacinė struktūra

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka savivaldybės atsako už savivaldybių teritorijose susidarančių mišrių komunalinių atliekų surinkimo bei pervežimo į MBA ar regioninį sąvartyną ir nuo jų atskirtų antrinių žaliavų, pakuotės atliekų, žaliųjų atliekų, pavojingų buitinių atliekų, didžiųjų ir kitų naudoti tinkančių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos atliekų bei kitų tinkančių panaudoti ar kitaip perdirbti atliekų surinkimo organizavimą, organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą ir administruoja komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimą. Atliekų surinkimo paslaugas savivaldybių teritorijose teikia įmonės, turinčios, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme, teisę teikti tokias paslaugas, kurios paprastai yra atrenkamos viešųjų paslaugų pirkimo konkurso būdu, arba tokios paslaugos teikiamas yra pavestas savivaldybių įmonėms savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos turi užtikrinti kokybiškas atliekų tvarkymo paslaugas už mažiausią galimą kainą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos visuotinumą ir prieinamumą. Savivaldybės atsakingos už atliekų tvarkymo organizavimą įgyvendinant principą „teršėjas moka“, o visos lėšos, gautos už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, naudojamos tik regioninei ir savivaldybių komunalinių atliekų tvarkymo sistemoms finansuoti.

Švenčionių rajono savivaldybė atliekų tvarkymo veikloje atlieka šias pagrindines organizavimo funkcijas:

- tvirtina savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo planus bei taisykles;
- tvirtina vietinės rinkliavos nuostatus ir nustato vietines rinkliavas už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą;
- viešųjų pirkimo būdu/ar vidaus sandoriais parenka atliekų tvarkytojus;
- organizuoja papildančių atliekų tvarkymo sistemų diegimą savivaldybėse;
- kontroliuoja VAATC veiklą;
- kontroliuoja, kaip gyventojai, įmonės ir organizacijos laikosi savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklių;
- organizuoja šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba jis neegzistuoja, tvarkymo organizavimą;
- vykdo visuomenės informavimą ir švietimą.

Švenčionių rajono savivaldybės taryba 2014 m. gruodžio 30 d. sprendimu Nr. T-226 patvirtino Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo planą, o atliekų tvarkymo taisykles, patvirtintas Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2005 m. sausio 20 d. sprendimu Nr. T-3. Patvirtinto Savivaldybės atliekų tvarkymo plano sprendiniai, užduotys ir priemonės buvo suderintos Vilniaus regiono atliekų tvarkymo planu bei atitiko Valstybinio atliekų tvarkymo planavimo dokumento nuostatus ir keltus uždavinius. Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistema apima šiuos atliekų tvarkymą:

- mišrių (likusių po pirminio rūšiavimo) komunalinių atliekų;
- buityje susidarančių antrinių žaliavų, pakuočių ir pakuočių atliekų;
- buityje susidarančių biologiškai skaidžių atliekų (maisto, žaliųjų ir kt.);
- buityje susidarančių didelių gabaritų atliekų ir naudotų padangų;
- tekstilės atliekų;
- buityje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų;

- statybos ir griovimo atliekų;
- komunalinių pavojingų buitinių atliekų;
- gatvių, šaligatvių ir teritorijų valymo sąšlavų;
- šiukšlių ir atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma;
- kitų atliekų, kurios išskiriamos pagal poreikį teisės aktais, įskaitant savivaldybės priimtus teisės aktus.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimas Švenčionių rajono savivaldybėje yra reglamentuotas savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintose atliekų tvarkymo taisyklėse.

Siekiant sukurti regioninę atliekų tvarkymo sistemą 2003 m. vasario 21 d. aštuonios Vilniaus apskrities savivaldybės (Elektrėnų, Šalčininkų rajono, Širvintų rajono, Švenčionių rajono, Trakų rajono, Ukmergės rajono, Vilniaus miesto bei Vilniaus rajono) pasirašė ribotos civilinės atsakomybės juridinio asmens UAB „VAATC“, steigimo sutartį. UAB „VAATC“ įregistruota 2003 m. balandžio 28 d. Bendrovės akcininkai – aštuonios Vilniaus regiono savivaldybės:

- Vilniaus miesto savivaldybė– 1 346 157 akcijos (74,92 % įstatinio kapitalo);
- Elektrėnų savivaldybė– 43 943 akcijos (2,44 % įstatinio kapitalo);
- Šalčininkų rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- Širvintų rajono savivaldybė– 32 960 akcijos (1,83 % įstatinio kapitalo);
- Švenčionių rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- Trakų rajono savivaldybė– 54 931 akcijos (3,05 % įstatinio kapitalo);
- Ukmergės rajono savivaldybė– 76 903 akcijos (4,28 %) įstatinio kapitalo;
- Vilniaus rajono savivaldybė– 131 834 akcijos (7,33 %) įstatinio kapitalo.

Pagrindiniai UAB „VAATC“ veiklos tikslai:

- Eksploatuoti bei modernizuoti Vilniaus regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei užtikrinti, kad ši sistema veiktų nuolat, ja galėtų naudotis akcininkų administruojamų teritorijų gyventojai;
- Tenkinti viešuosius interesus atliekų tvarkymo srityje;
- Siekti, kad atliekų tvarkymo paslaugų teikimas nevirstų pelno siekiančia veikla.

2015 m. birželio 12 d. Vilniaus regiono plėtros tarybos sprendimu Nr. 51/1S-16 patvirtintame Vilniaus apskrities regioniniame 2014–2020 m. atliekų tvarkymo plane nustatyti šie UAB „VAATC“, kaip regioninės atliekų tvarkymo bendrovės, veiklos uždaviniai:

- Skatinti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų prevenciją ir tvarkymą jų susidarymo vietoje;
- Plėtoti ir eksploatuoti komunalinių biologiškai skaidžių atliekų atskiro surinkimo ir tvarkymo infrastruktūrą;
- Plėtoti ir eksploatuoti specifinių komunalinių atliekų srautų surinkimo sistemą;
- Plėtoti buityje susidarančių pavojingų atliekų surinkimo sistemą;
- Sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį;
- Užtikrinti saugią aplinkai sąvartyno eksploataciją;
- Regioninio sąvartyno veiklos sąnaudų optimizavimas;
- Optimizuoti regioninio sąvartyno veiklos sąnaudas;

- Nustatyti optimalią naujos sąvartyno sekcijos konfigūraciją atsižvelgiant į planuojamus atliekų srautus ir sudėtį;
- Optimizuoti filtrato tvarkymą;
- Atskirti paviršines nuotekas ir spręsti jų tvarkymo Elektrėnų nuotekų valymo įrenginiuose (toliau– NVĮ) klausimą;
- Uždengti užpildytą sąvartyno kaupo dalį ir paviršines nuotekas nuo šios dalies surinkti atskirai ir, suderinus su Aplinkos apsaugos agentūra, išleisti šias nuotekas į aplinką arba tvarkyti Elektrėnų NVĮ;
- Išspręsti filtrato koncentrato grąžinimo į sąvartyno kaupą problemą, eksploatacijos metu naujoje sekcijoje įrengiant infiltracinę sistemą;
- Parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiams (toliau– MBA įrenginys);
- Parengti sąvartyno eksploatacijos planą pradėjus veikti atliekų kogeneracinei jėgainei.

Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų organizavimą Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo numatyta tvarka į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančios savivaldybės gali pavesti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos administratoriui – vienos, kelių ar visų į komunalinių atliekų tvarkymo regioną įeinančių savivaldybių įsteigtam juridiniam asmeniui, tačiau iš esmės UAB VAATC vykdo regioninę veiklą:

- MBA įrenginių eksploatavimo kontrolė;
- Vilniaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno (toliau – Sąvartynas) eksploatavimas, sekcijų įrengimas, uždarymas, priežiūra po uždarymo;
- Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – ŽASA) eksploatavimas;
- Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių (toliau – DGASA) eksploatavimas;
- Didelių gabaritų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės Vilniuje, Graičiūno 36D eksploatavimas;
- Vilniaus regione esančių netinkamų eksploatuoti uždarytų sąvartynų priežiūra po uždarymo ir monitoringas;
- Dalijimosi daiktais stotelių DĖK'ui eksploatavimas;
- Investicinių projektų, skirtų įrengti regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus, įgyvendinimas;
- Visuomenės informavimas komunalinių ir kitų atliekų tvarkymo klausimais.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų surinkimą Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje vykdo įmonės, sudariusios sutartis su Švenčionių rajono savivaldybės administracija. Atliekų tvarkymo įstatymas reglamentuoja gamintojų ir importuotojų atsakomybę – pakuočių ir pakuočių atliekų, elektros ir elektroninės įrangos, alyvų, transporto priemonių ir kitų apmokestinamųjų gaminių tvarkymo veiklos, bendradarbiavimo su savivaldybėmis principus.

Pagrindinės komunalines atliekas tvarkančių įmonių vykdomos veiklos pagrindinės funkcijos:

- Mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir pervežimas į MBA;
- Atliekų turėtojų aprūpinimas mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteneriais;
- Kolektyvinių kontenerių priežiūra;
- Buityje susidarantių didžiųjų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu;
- Pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais vežti statybos ir griovimo atliekas;
- Pagal atskiras sutartis su atliekų turėtojais rinkti ir vežti biologiškai skaidžias (virtuvės maisto atliekos) ir/ar žaliąsias atliekas (žolę, medžių šakas, lapus);

- Teikti savivaldybei informaciją apie aptarnaujamus atliekų turėtojus, ataskaitas apie surinktus kiekius, atliekų susikaupimo normas, mokamus mokesčius;
- Gamintojai ir importuotojai ar licencijuotos organizacijos gali diegti papildančias pakuočių, EEJ, baterijų ir akumuliatorių bei apmokestinamųjų gaminių atliekų surinkimo sistemas.

Šiuo metu komunalines atliekas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje surenkančių įmonių sąrašas pateikiamas 1 lentelėje.

1 lentelė. Komunalines atliekas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje surenkančių įmonių sąrašas.

Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Sutarties su savivaldybe galiojimo terminas	Surenkamos atliekos
UAB "Atliekų rūšiavimo centras"	2020-02-14	2021-01-04	Buityje susidarantių pavojingų atliekų surinkimas
UAB „VAATC“	2022-08-30	2023-09-30	Buityje susidarantių pavojingų (asbesto) atliekų surinkimas
UAB "Ecoservice"	2020-01-20	2020-10-19	Tekstilės atliekų surinkimas
UAB "Ecoservice"	2020-10-20	2021-04-19	
UAB „Ekonovus“	2021-05-04	2022-05-03	
UAB "Ecoservice"	2022-05-13	2023-05-12	
UAB "Ecoservice"	2020-07-08	2023-07-07	Bešeimininkių pavojingų (asbesto) atliekų surinkimas
UAB "Ekobazė"	2017-06-28	2020-06-27	Padangų atliekų surinkimas
UAB "Ekobazė"	2020-07-08	2023-07-07	Bešeimininkių padangų atliekų surinkimas
UAB "Ekonovus"	2019-04-24	2021-09-14	Didžiųjų atliekų surinkimas
UAB „Žalvaris“;	2021-09-15	2022-11-17	
UAB „Žalvaris“	2022-11-18	2025-11-17	
UAB "Pabradės komunalinis ūkis"	2020-12-30	2030-12-30	Mišrių komunalinių atliekų, popieriaus, stiklo, plastiko surinkimas
UAB "Švenčionių švara"	2020-12-31	2030-12-31	Mišrių komunalinių atliekų surinkimas
Gamintojų ir importuotojų organizacija; VšĮ "Elektros gamintojų ir importuotojų organizacija";	2009-11-20; 2013-06-04; 2013-06-11; 2015-02-04; 2013-06-11	PTO veikla baigėsi 2022-10-05.	Popieriaus, stiklo, plastiko surinkimas; Elektros ir elektroninės įrangos atliekos; Pakuočių atliekos

Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data	Sutarties su savivaldybe galiojimo terminas	Surenkamos atliekos
VšĮ „Žaliasis taškas“; VšĮ „Gamtos ateitis“ VšĮ „Pakuočių tvarkymo organizacija“			

Šaltinis: AAA.

3.3. Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimas

Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos finansavimo poreikis apima regione bei Švenčionių rajono savivaldybėje įgyvendinamus atliekų tvarkymo sektoriaus vystymo projektus, atliekų tvarkymo (atliekų surinkimo ir transportavimo, atliekų šalinimo, apdorojimo, įmokos administravimo) sąnaudas. Regiono atliekų tvarkymo sistema finansuojama iš įvairių šaltinių, – savivaldybių lėšų, įmokų gautų už suteiktas komunalinių atliekų priėmimo, šalinimo ar apdorojimo paslaugas, ES paramos, skolintų lėšų.

3.3.1 Investicinių projektų įgyvendinimas

Investicinių projektų įgyvendinimas – svarbi regioninės atliekų tvarkymo sistemos dalis, kuri leidžia įgyvendinti uždavinius, kurie numatyti atliekų tvarkymą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Švenčionių rajono savivaldybėje įgyvendinant projektą Nr. VP-3.2-AM-01-V-02-010 „Vilniaus regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ 2015 – 2016 m. individualių namų valdų savininkams išdalinta 3325 vnt. individualaus naudojimo kompostavimo dėžių. Įgyvendinant projektą Nr. 05.2.1-APVA-R-008-01-0002 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ UAB „VAATC“ 2022 metais Švenčionių rajono savivaldybės gyventojams išdalino 550 kompostavimo dėžių. Įgyvendinant projektą Nr. 05.2.1-APVA-R-008-01-003 „Komunalinių atliekų konteinerių aikštelių įrengimas ir rekonstrukcija ir konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ 2023 m. bus įsigyti 74 žaliųjų atliekų surinkimo konteineriai (kapinėms, sodų bendrijoms), pradėtas šių konteinerių aptarnavimas. 2023 m. planuojama įsigyti ir išdalinti gyventojams 3000 vnt. individualių kompostavimo dėžių.

Įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų konteinerių aikštelių įrengimas ir rekonstrukcija ir konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ 2023 m. planuojama įsigyti 33 biologiškai skaidžių atliekų surinkimo konteinerius ir pradėti šių konteinerių aptarnavimą.

Įgyvendinant projektą Komunalinių atliekų konteinerių aikštelių įrengimas ir rekonstrukcija ir konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ 2018 – 2019 metais Švenčionių, Švenčionėlių ir Pabradės miestuose, Cirklišio k. naujai įrengtos, atnaujintos, rekonstruotos 65 atliekų konteinerių aikštelės su antrinių žaliavų surinkimo konteineriais (iš jų 28 aikštelės – su požeminiais konteineriais). 2020 m. Adučiškio, Kaltanėnų, Labanoro, Magūnų, Pabradės, Sarių, Strūnaičio, Svirkų, Švenčionėlių ir Švenčionių seniūnijose įrengtos 38 naujos antžeminių atliekų konteinerių aikštelės su antrinių žaliavų surinkimo konteineriais.

Įgyvendinant projektą „Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) įsigijimas“, 2019 m. buvo įsigyti 8 tekstilės atliekų konteineriai. Įgyvendinant projektą „Komunalinių atliekų konteinerių aikštelių įrengimas ir rekonstrukcija ir konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“, 2023 m. bus įsigyti 27 nauji tekstilės atliekų surinkimo konteineriai ir pradėtas šių konteinerių aptarnavimas.

Įgyvendinant projektą Nr. GPAT-D-19(2014) „Antrinių žaliavų bei pakuotės atliekų surinkimo pajėgumų plėtimas Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje“ Pabradės ir Magūnų seniūnijose gyventojams buvo išdalinta 2000 komplektų (120 l talpos stiklo ir 240 l talpos popieriaus, plastiko ir metalo antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų) individualaus rūšiavimo konteinerių. Projekto „Komunalinių atliekų konteinerių aikštelių įrengimas ir rekonstrukcija ir konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“ įgyvendinimo metu 2023 m. bus įsigyta ir Švenčionių r. sav. gyventojams išdalinta 7000 komplektų (120 l talpos stiklo ir 240 l talpos popieriaus, plastiko ir metalo antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų) individualaus rūšiavimo konteinerių.

3.3.2. Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos

Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymu, regiono savivaldybių nustatomo mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą kainodara turi būti paremta proporcingumo, nediskriminavimo, solidarumo ir „teršėjas moka“ principais. Vilniaus regiono savivaldybių įmokų už atliekų tvarkymą kainodaros pagrindą sudaro atliekų tvarkymo sistemos sąnaudos.

Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemos sąnaudų dedamosios dalys:

- Komunalinių atliekų surinkimo ir pervežimo iki MBA įrenginių sąnaudos;
- Vietinės rinkliavos administravimo sąnaudos;
- Visuomenės informavimo ir švietimo sąnaudos;
- Komunalinių atliekų šalinimo sąnaudos (infrastruktūros eksploatacijos ir kt. sąnaudos).

Komunalinių atliekų šalinimo, apdorojimo – UAB VAATC patiriamas sąnaudas sudaro:

- Atliekų tvarkymo MBA įrenginiuose sąnaudos;
- Šalinimo veiklos sąnaudos - visos su Vilniaus regioninio sąvartyno eksploatavimu susijusios sąnaudos: darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, elektros, vandens ir nuotekų tvarkymo paslaugos, atliekų tvarkymo technikos eksploatacija, degalai, tepalai, technikos remontas, draudimas, kitos eksploatacinės sąnaudos, atidėjiniai sąvartyno uždarymui;

- Didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių sąnaudos – didžiųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatacinės sąnaudos. Šias sąnaudas sudaro darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios sąnaudos, surinktų atliekų sutvarkymo sąnaudos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimai, darbo priemonės ir pan.);
- Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių sąnaudos - aikštelėse dirbančių darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, žaliųjų atliekų kompostavimo sąnaudos (technikos eksploatacija, degalai ir kt.), kitos eksploatacinės sąnaudos (vanduo, elektra, draudimas, darbo priemonės ir kt.);
- Įgyvendinamų projektų sąnaudos – su projektų įgyvendinimu susijusios sąnaudos;
- Viešinimo sąnaudos – su projektų ar kitos vykdomos veiklos viešiniu ir informavimu susijusios sąnaudos;
- UAB VAATC administracinės sąnaudos. Tai sąnaudos, į kurias įtrauktos administracijos darbuotojų darbo užmokestis ir su juo susijusios išlaidos, ilgalaikio turto nusidėvėjimas, administracinių patalpų nuoma, tarnybinio transporto eksploatacija, degalai, remontas, draudimas, kanceliarinės, ryšio, darbuotojų mokymų ir komandiruočių sąnaudos, konsultavimo paslaugos, paskolų palūkanų sąnaudos ir kt.

Remiantis Atliekų tvarkymo įstatymu, komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi būti paremta „teršėjas moka“ ir „visų sąnaudų padengimo“ principu. Šie principai nusako, kad visos atliekų tvarkymo sistemoje susidariusios sąnaudos turi būti apmokėtos atliekų turėtojų ir (arba) medžiagų ir gaminių, dėl kurių naudojimo susidaro atliekos, gamintojų arba importuotojų (gamintojo atsakomybės principas) lėšomis.

Aukščiau aptartus principus papildo šie atliekų tvarkymo įstatyme numatyti principai:

- „Nediskriminavimo“ principas suprantamas kaip vienodų apmokestinimo sąlygų taikymas tos pačios kategorijos atliekų turėtojams;
- „Proporcingumo“ principas teigia, jog apmokestinimas už atliekų tvarkymą negali būti akivaizdžiai neproporcingas pas atliekų turėtoją susidarančiam atliekų kiekiui;
- „Solidarumo“ principas nusako idėją, kad viename atliekų tvarkymo regione visiems atliekų turėtojams turi būti pasiūlyta tokia pati atliekų tvarkymo kaina už tokios pačios kokybės paslaugas. Tokiu būdu šis principas taip pat reiškia, kad vienos tonos mišrių komunalinių atliekų pervežimo (t. y. atliekų nuvežimo iki regioninio sąvartyno) ir šalinimo regioniniame sąvartyne sąnaudos turi būti vienodos visoms regiono savivaldybėms, t. y. paslaugos kaina atliekų turėtojui neturi priklausyti nuo atliekų turėtojo nutolimo nuo regioninio sąvartyno.

„Teršėjas moka“ principas Švenčionių rajono savivaldybėje įgyvendinamas remiantis pasirinkta apmokestinimo sistema – vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, kuri buvo patvirtinta Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2013 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. T-221 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų patvirtinimo“ (2021 m. sausio 1 d. galiojanti suvestinė redakcija). Dvinarė rinkliava – tai savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta įmoka (susidedanti iš dviejų dedamųjų – pastoviosios ir kintamosios) už komunalinių atliekų surinkimą iš komunalinių atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą, įskaitant ir visos atliekų tvarkymo sistemos išlaikymą, atliekų rūšiavimo skatinimą, mechaninio biologinio atliekų apdorojimo įrenginių, Vilniaus regioninio nepavojingų atliekų sąvartyno, didelių

gabaritų atliekų surinkimo ir kompostavimo aikštelių, kitos atliekų tvarkymo priežiūrą ir eksploataciją, galiojanti savivaldybės teritorijoje, ir kurią kiekvienas mokėtojas privalo sumokėti nustatyta tvarka. Rinkliavos dydžiai (pastovioji dalis) Švenčionių r. sav. nustatoma pagal tikslią nekilnojamojo turto objektų naudojimo paskirtį ir plotą, o kintamoji dalis pagal naudojamų komunalinių atliekų konteinerių skaičius ir tūrį.

3.4. Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūra

Įgyvendinant ES finansuojamus projektus bei dalinai finansuojant savivaldybių lėšomis, Vilniaus regione sukurti komunalinių atliekų tvarkymo pajėgumai, atitinkantys susidaranciu atliekų kiekius bei leidžiantys įgyvendinti esamo Valstybinio, regioninio ir savivaldybių atliekų tvarkymo planų tikslus ir užduotis.

Vilniaus regiono komunalinių atliekų sąvartynas, pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio 26 d. Kazokiškių kaime, Elektrėnų savivaldybėje. Bendras sąvartyno sklypo plotas – 30,16 ha, iš jų 27,1 ha užima atliekų kaupo (6 sekcijų) plotas. Sąvartyne per 20 metų laikotarpį planuojama sukaupti beveik 6 milijonus tonų atliekų, tačiau šis terminas bus žymiai ilgesnis pastačius MBA įrenginius. Įskaitant kasdieninio uždengimo medžiagą ir uždengiamąjį sluoksnį, sąvartyno tūris sieks apie 7 milijonus m³ arba tonų (projekte priimtas 1 000 kg/m³ atliekų tankis). Sąvartyne įdiegtos filtrato ir sąvartyno dujų surinkimo sistemos. Filtratas yra iš dalies valomas vietiniuose įrenginiuose arba išvežamas į Vilniaus miesto nuotekų valymo įrenginius. Dujos naudojamos katilinėje Vievio mieste. 2021 m. gruodžio 31 d. duomenimis likusi sąvartyno talpa 3 114 575 tonų (3 114 575 m³).

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais savivaldybės turėjo iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.

2 lentelė. Konteinerinių aikštelių išdėstymo schemų patvirtinimas Švenčionių rajono savivaldybėje.

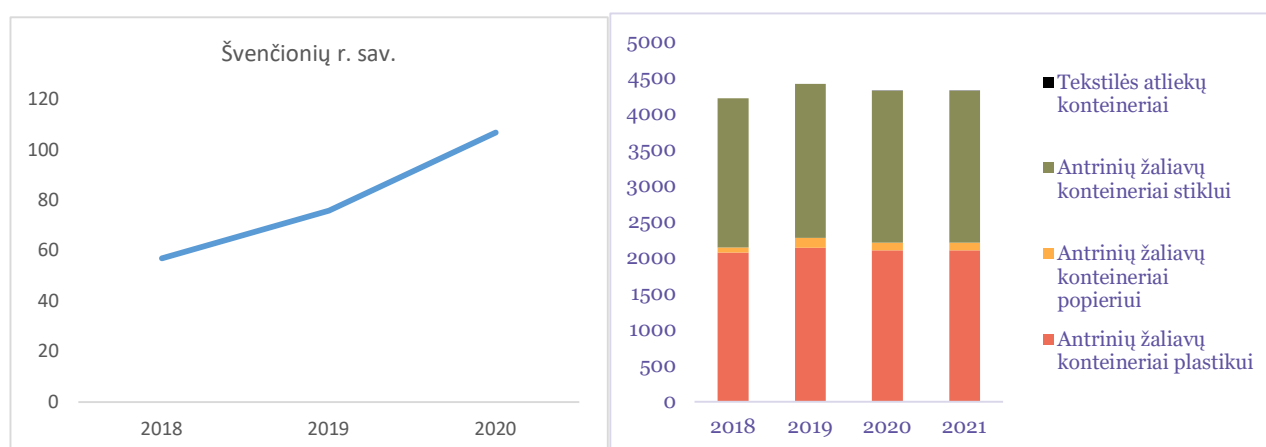
Savivaldybės sprendimas/ Įsakymas	Papildymas
Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. rugsėjo 12 d. įsakymas Nr. A-586 „Dėl Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“	Savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. liepos 22 d. įsakymas Nr. A-496 „Dėl atnaujintos Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo konteinerinių aikštelių išdėstymo schemos patvirtinimo“

Šaltinis: Švenčionių r. sav. administracijos informacija.

Įrengiant antrinių žaliavų surinkimo aikšteles turi būti laikomasi bendrų reikalavimų:

- Savivaldybių gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę 800 gyventojų šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių ar kitose gyventojams patogiose, estetiškai įrengtose ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimus atitinkančiose vietose;
- Vidutiniai atstumai iki antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelių nustatomi rengiant (atnaujinant) ir tvirtinant konteinerių aikštelių išdėstymo schemas;
- Savivaldybių gyvenamuosiuose individualių namų kvartaluose, kai individualių namų savininkai neaprūpinti individualiais pakuočių ir stiklo atliekų surinkimo konteineriais, ir miesteliuose, sodų ir garažų savininkų bendrijų teritorijose įrengti ne mažiau kaip po vieną antrinių žaliavų surinkimo konteinerių aikštelę.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje per pastaruosius kelis metus (2018–2020 m.) pastatytų antrinių žaliavų surinkimo bendrojo naudojimo konteinerių komplektų kiekis ženkliai išaugo - nuo 57 iki 106 vienetų, tai yra vienas komplektas 217 gyventojams, kas visiškai tenkina VATP reikalavimus. Detalūs duomenys apie konteinerių komplektų skaičių pateikti 2 priede.

2 pav. Antrinių žaliavų konteinerių aikštelių ir konteinerių pokyčio dinamika, vnt.

Konteinerių skaičius antrinių žaliavų bei pakuočių atliekų surinkimui Švenčionių rajono savivaldybėje pastaraisiais metais beveik nesikeitė, nuo 4219 vnt. konteinerių 2018 metais iki 4326 vnt. 2021 metais. Šie konteineriai (didesnės talpos) statomi kartu su MKA konteineriais bendrojo naudojimo konteinerinėse aikštelėse, o dalis individualių gyvenamųjų namų savininkų jau yra aprūpinti 120 ir 240 l talpos konteineriais stiklo, popieriaus, plastiko, metalo antrinėms žaliavoms ir pakuočių atliekoms (rajone išdalinta 2 000 komplektų tokių konteinerių komplektų). Konteinerius aptarnauja įmonė, sudariusi sutartį su Švenčionių r. sav. administracija bei gamintojų ir importuotojų organizacijomis. Detalūs duomenys pateikti 3 priede.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną,

savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą 2014 – 2020 metais, Švenčionių rajono savivaldybėje buvo išdalinta 3875 vienetai kompostavimo dėžių. Švenčionių rajono savivaldybės gyventojai taip pat gali namų ūkyje susidariusias žaliąsias atliekas nemokamai pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, esančią Lauko g. 29, Maleikėnų k., Pabradės sen., bei į dumblo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Pliauškių k. 5, Švenčionėlių sen.

Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, savivaldybės turi užtikrinti, kad būtų eksploatuojama ne mažiau kaip po vieną didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę 50 000 gyventojų, tačiau ne mažiau kaip po vieną tokią aikštelę savivaldybėse. Švenčionių rajono savivaldybėje yra įrengtos 2 tokios aikštelės – Lauko g. 31, Maleikėnų k., Pabradės sen., ir Pliauškių k. 4, Švenčionėlių sen. Nepavojingų atliekų DGASA pajėgumai siekia nuo 210 iki 1993 t/m. Pavojingųjų atliekų – 20 t/m.

3.5. Viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų teikimo lygis

Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimas Švenčionių rajono savivaldybėje 2013 m. siekė 84 %, o 2020 m. – 100%. Laikoma, kad VATP reikalavimai yra pilnai įgyvendinti.

3 lentelė. Viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos plėtros užduočių vykdymas, 2020.

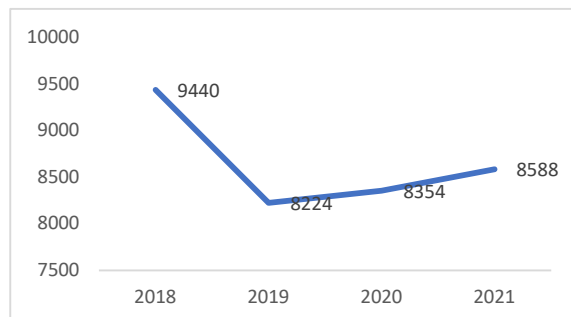
Daugiabučių gyvenamųjų namų būtų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	100
Vieno ir dviejų butų gyvenamųjų namų butų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	100
Sodų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	100
Garažų paskirties objektų savininkai, kuriems teikiama paslauga, %	100
Nekilnojamojo turto objektų savininkai, kurie yra juridiniai asmenys ir teikiama paslauga, %	100

Šaltinis: AAA.

3.6. Komunalinių atliekų susidarymas

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis, Lietuvoje 2020 m. susidarė apie 4,8 mln. tonų atliekų. Vidutinis metinis atliekų susidarymo pirminiame šaltinyje augimas 2014 – 2018 m. sudarė 2,7 proc. per metus. Komunalinės atliekos (įskaitant pakuotes, rastas MKA sraute) sudaro apie 24 proc. Lietuvoje surenkamų atliekų.

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis 2020 m. Vilniaus apskrities savivaldybėse susidarė daugiau kaip 260 tūkstančių tonų komunalinių atliekų, o Švenčionių rajono savivaldybėje 8 354 tonų komunalinių atliekų.

4 pav. Susidaręs komunalinių atliekų kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje, tonos.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje susidarantių komunalinių atliekų kiekis mažėja nuo 9 440 tonų 2018 metais iki 8 354 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,40 iki 0,36 t per metus vienam asmeniui (vidutiniškai vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg atliekų).¹ Didžiausią dalį sudaro mišrios komunalinės atliekos, tačiau reikia pažymėti, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir pan.), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių. Detalus duomenys pateikti 1 priede.

3.7. MKA surinkimas ir MBA

Visos Švenčionių rajono savivaldybėje surinktos mišrios komunalinės atliekos (MKA) yra transportuojamos į Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginius (Jočionių g. 13, Vilnius), kurie pradėjo veikti nuo 2016 m. gegužės 3 d. MKA Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje surenka įmonės, pasirašiusios sutartis su savivaldybės administracija.

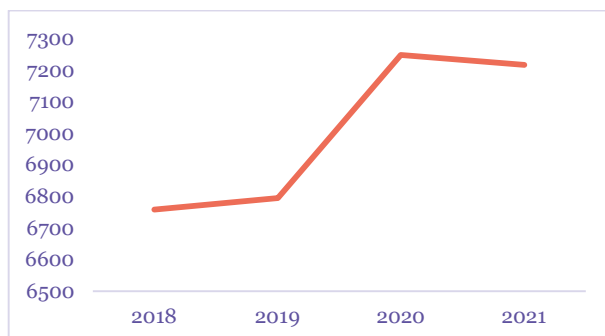
3 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikiančios MKA surinkėjai.

Atliekų tvarkytojo pavadinimas	Sutarties pasirašymo su savivaldybe data
UAB "Pabradės komunalinis ūkis"	2020-12-30
UAB "Švenčionių švara"	2020-12-31

Šaltinis: AAA.

Atvežamų iš Švenčionių rajono savivaldybės į MBA įrenginius kiekliai didėja ir 2021 metais sudarė daugiau kaip 7 tūkstančius tonų.

¹ 2021 metais matomas nežymus susidarantių komunalinių atliekų didėjimas

5 pav. MBA tvarkomos Švenčionių rajono savivaldybės MKA, tonos

3.8. Komunalinių atliekų šalinimas sąvartyne

Visos likusios po rūšiavimo Švenčionių rajono savivaldybės atliekos bei kitos atliekos, kurių negalima perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinamos regioniniame sąvartyne. 2020 m. sąvartyne buvo pašalinta 1976 tonos atliekų.

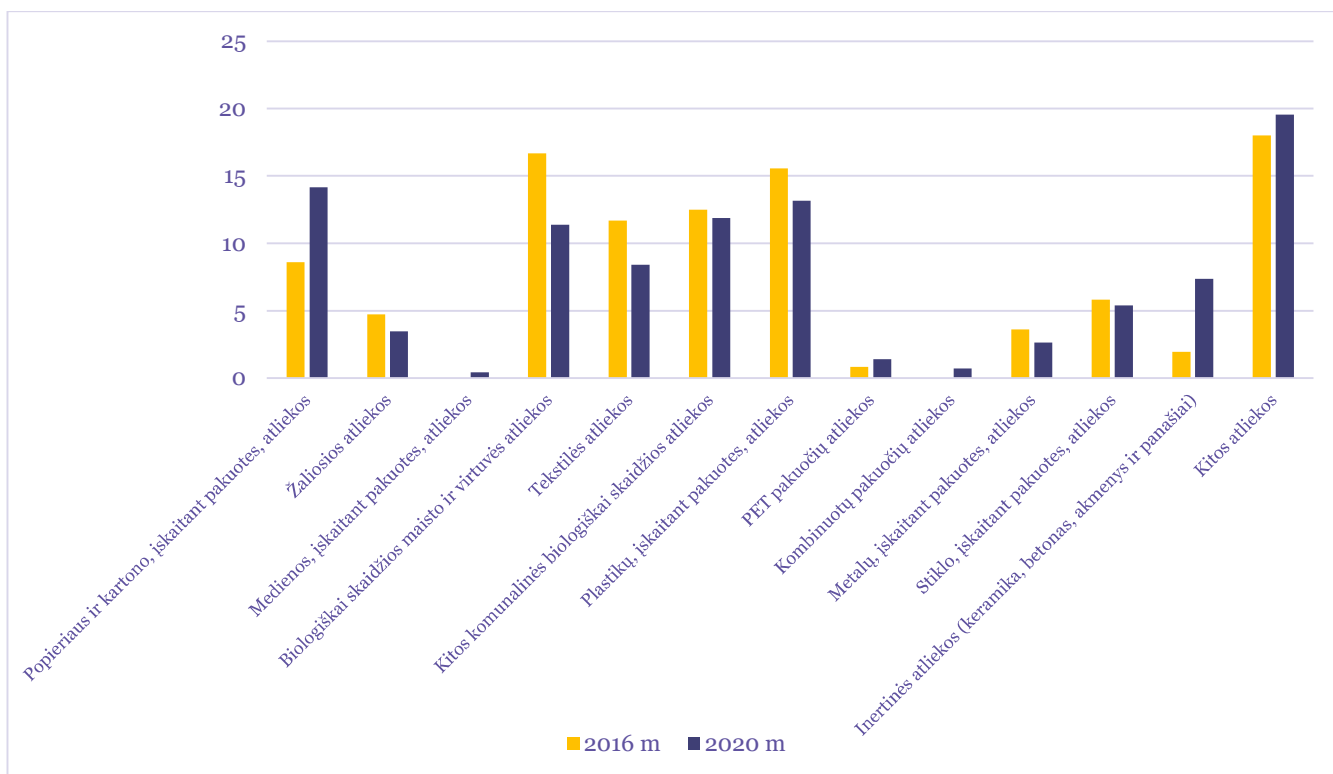
Didžiąją dalį regioniniame sąvartyne šalinamų atliekų sudaro likusios po mechaninio atliekų apdorojimo atliekos, ar kitaip panaudoti netinkančios atliekos (izoliacinės medžiagos, tekstilės gaminiai ir pan.). Šalinamų atliekų kiekis kiekvienais metais mažėja.

4 lentelė. Šalinamų į regioninį sąvartyną Švenčionių rajono MKA kiekiai (t/m).

2018	2019	2020	2021
1 272	1 494	1 796	1 527

Šaltinis: UAB VAATC duomenys.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. D1-661 "Dėl regioniniuose nepavojingų atliekų sąvartynuose šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties nustatymo ir komunalinių biologiškai skaidžių atliekų kiekio juose vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo", MBA įrenginiuose vykdomi šalinamų mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimai.

6 pav. Tvarkomų/šalinamų atliekų sudėties pokyčiai 2016- 2020 m.

Analizuojant 2016 bei 2020 metų duomenis matosi, kad per pastaruosius metus ženkliai sumažėjo virtuvės maisto atliekų, plastiko, stiklo ar metalo atliekų, tačiau padidėjo popieriaus bei kartono, įskaitant pakuotes, atliekų. Nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiavimo konteneriais, antrinių žaliavų, tokių kaip popierius ir kartonas, stiklas, plastikas, įskaitant pakuotes, tekstilės atliekų kiekis šalinamose MKA išlieka didelis, o tai sudaro potencialą plėsti atskirą antrinių žaliavų surinkimą.

5 lentelė. Tvarkomų atliekų pagal frakcijas kiekiai 1 gyventojui kg/m.

Frakcija	kg/ gyventojui, 2016 metais	kg/ gyventojui. 2020 metais
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	28,4	46,7
Žaliosios atliekos	15,6	11,5
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	0,0	1,4
Biologiškai skaidžios maisto ir virtuvės ir kitos atliekos	55,0	37,6
Tekstilės atliekos	38,5	27,8
Plastikų, įskaitant pakuotes, atliekos	41,3	39,2
PET pakuočių atliekos	51,4	43,4
Kombinuotų pakuočių atliekos	2,7	4,6

Frakcija	kg/ gyventojui, 2016 metais	kg/ gyventojui. 2020 metais
Metalu, įskaitant pakuotes, atliekos	0,0	2,4
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	11,9	8,8

Šaltinis: Konsultanto skaičiavimai pagal AAA ir Statistikos departamento duomenis.

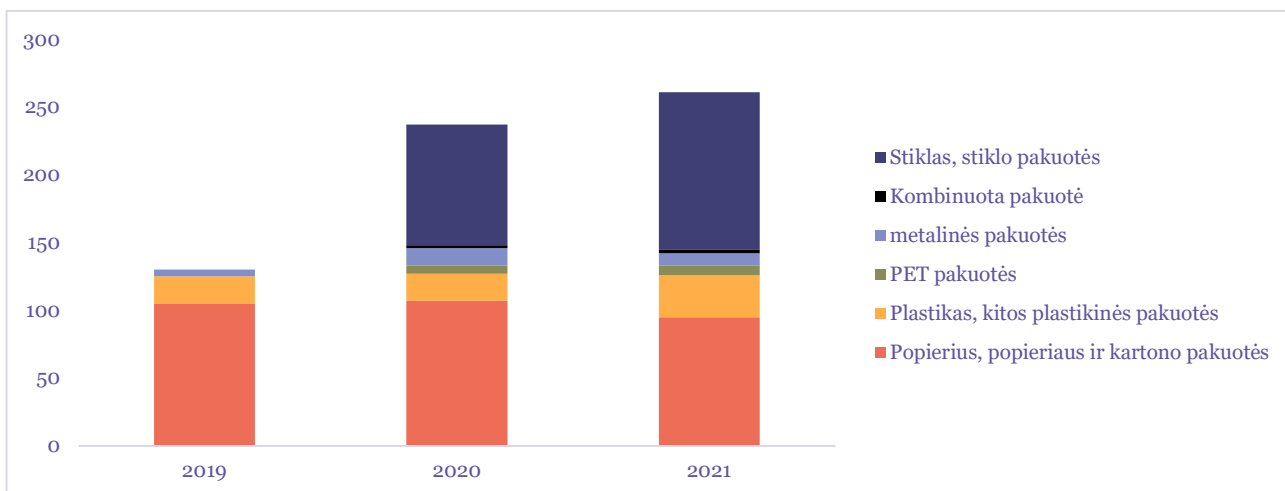
3.9. Antrinių žaliavų, įskaitant pakuočių atliekas, tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatytas rodiklis iki 2020 metų pasiekti, kad būtų perdirbama ar kitaip panaudojama ne mažiau kaip 65 procentai komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį) bei užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 procentų (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiama naudoti pakartotinai ir perdirbti.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje antrines žaliavas ir pakuočių atliekas surenka ir tvarko įstatymų nustatyta tvarka parinkti atliekų tvarkytojai, kurie teikia paslaugas pagal sutarčių sąlygas. Atliekų turėtojai turi rūšiuoti antrines žaliavas ir pakuočių atliekas jų susidarymo vietose. Daugiabučių namų gyventojai išrūšiuotas antrines žaliavas ir pakuočių atliekas turi išmesti į konteinerinėse aikštelėse pastatytus antrinių žaliavų surinkimo konteinerius su atitinkamais užrašais, o dalis individualių namų gyventojų aprūpinti rūšiavimo konteineriais. Pakuotės ir pakuočių atliekos bei antrinės žaliavos iš rajono savivaldybės gyventojų surenkamos pagal nustatyta grafiką.

AAA duomenimis Vilniaus apskrities savivaldybėse 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 30 tūkstančių tonų antrinių žaliavų ir pakuočių, o Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje apie 260 tonų arba apie 10 kg 1 gyventojui (vidurkis regione - 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro popierius ir kartonas, bei popierinė pakuotė - apie 45 % bei stiklo pakuotė – apie 38 %. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema), surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų). Detalūs duomenys pateikti 5 priede.

7 pav. Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Švenčionių rajono savivaldybėje, tonos.

Nuo 2018 metų savivaldybėse padėta diegti tekstilės atliekų surinkimo sistemos – gyventojams patogiose vietose statomi konteineriai šių atliekų surinkimui. Surenkami kiekiai nėra dideli, tačiau plečiant konteinerių tinklą šie kiekiai didės. Šių atliekų surinkimo plėtrą stabdo perdirbimo technologijų nebūvimas.

3.10. Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymas

Valstybiniame atliekų tvarkymo plane nustatyta, kad iki 2020 metų šalinamos sąvartyne biologiškai skaidrios atliekos sudarytų ne daugiau kaip 35 procentus 2000 metais susidariusių komunalinių biologiškai skaidžių atliekų. Vadovaujantis Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014 – 2020 metams reikalavimais, siekiant didinti perdirbamų atliekų kiekius bei mažinant biologiškai skaidžių atliekų šalinimą į sąvartyną, savivaldybės privalo taip planuoti ir organizuoti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą, kad regioniniuose ir savivaldybių atliekų tvarkymo planuose būtų numatytos ir vykdomos biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros ir rūšiuojamojo atliekų užduotys.

Šių uždavinių įgyvendinimui Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje įrengta žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė, prie kapinių įrengtos specialios vietos žaliųjų atliekų surinkimo konteineriams, kurie bus įsigyti vėliau. Kai kuriose savivaldybėse (Vilniaus miestas) gyventojai gali užsisakyti papildomą paslaugą – žaliųjų atliekų surinkimą. Skatinant žaliųjų atliekų namudinį kompostavimą, 2014 – 2020 metais Švenčionių rajono savivaldybėje buvo išdalinta 3875 vienetų kompostavimo dėžių.

6 lentelė. Kompostavimo dėžių skaičius ir prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje.

Esamas kompostavimo dėžių kiekis, 2022	Prognozinis sukompostuojamų atliekų kiekis t/metus
3875	581

Šaltinis: Savivaldybės duomenys ir Konsultanto skaičiavimai.

Vertinant įvairių tyrimų rezultatus bei analizes, daroma prielaida, kad naudojant namudinio kompostavimo dėžes, individualiame namų ūkyje galima sutvarkyti (sukompostuoti) apie 150 kg biologiškai skaidžių atliekų, įskaitant apie 30 – 40 kg virtuvės maisto atliekų. Tokiu būdu Švenčionių rajono savivaldybėje per metus kompostuojama apie 600 tonų biologiškai skaidžių atliekų.

Taip pat regiono gyventojai gali žaliąsias atliekas pristatyti į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, esančią Lauko g. 29, Maleikėnų k., Pabradės sen., ir į dumblo ir žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę Pliauškių k. 5, Švenčionėlių sen. Atsižvelgiant į tai, kad Švenčionių rajono savivaldybėje daugiau kaip 61 % gyventojų gyvena miestų teritorijose surenkamų žaliųjų atliekų kiekiai nėra maži - apie 50 kg vienam miesto gyventojui.

7 lentelė. Žaliųjų atliekų surinkimas Švenčionių rajono savivaldybės kompostavimo aikštelėje.

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/m		
	2019	2020	2021
Švenčionių r. sav. (kartu su nuotekų dumbly)	1 239	767	870

Šaltinis: UAB VAATC.

Vertinant surenkamų / kompostuojamų namų ūkiuose žaliųjų atliekų kiekius, galima teikti, kad kiekvienais metais šis kiekis palengva didėja ir 2020 metais Švenčionių rajono savivaldybėje sutvarkyta apie 1400 tonų arba apie 57 kg vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui².

3.11. Statybos ir griovimo, elektros ir elektroninių atliekų tvarkymas

Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybės gyventojai specifines atliekas (didelio gabarito, pavojingas buitines atliekas, elektros ir elektroninės įrangos atliekas, liuminescencines lempas, buitįje susidarantiąs statybines atliekas, naudotas padangas, akumuliatorius ir baterijas) gali nemokamai pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles, kurias eksploatuoja UAB VAATC arba tokios atliekos surenkamos apvažiavimo būdu kuris organizuojamas ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

8 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės DGASA surenkami atliekų kiekiai (t/m).

Aikštelė	Priimtos tvarkymui atliekos t/m		
	2019	2020	2021
Maleikėnų k., Pabradės sen., Švenčionių r.	104,290	181,722	267,774
Pliauškių I k., Švenčionių r.	150,745	267,469	409,611
Viso:	255,035	449,191	677,385

Šaltinis: UAB VAATC.

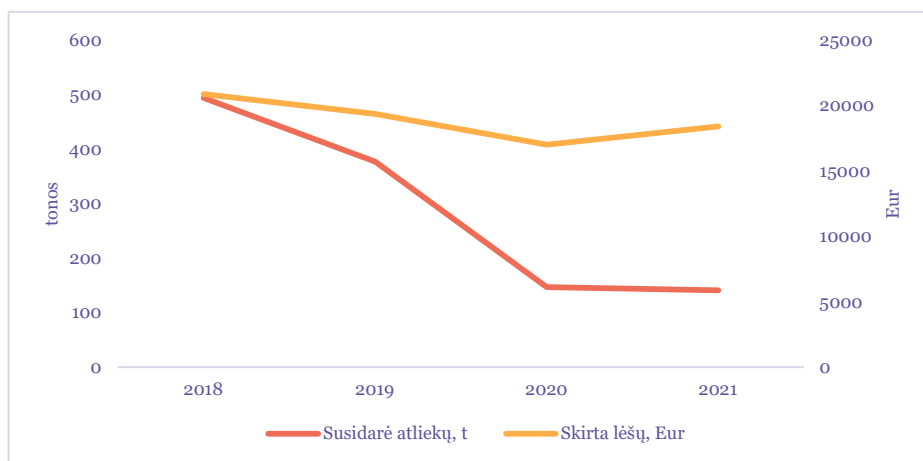
² 2021 metais šis kiekis jau siekė 63 kg vienam Švenčionių rajono savivaldybės gyventojui.

Surenkami atliekų kiekiai nėra dideli, tačiau pastoviai augantys ir sudaro apie 19 kg vienam gyventojui (vidurkis regione - 20 kg gyventojui per metus).

Didžiąją dalį DGASA surenkamų atliekų sudaro statybos ir griovimo atliekos, didžiosios atliekos, padangos, pavojingos buities atliekos. Taip pat šios atliekos surenkamos papildančiomis sistemomis arba apvažiavimo būdu.

3.12. Bešeimininkių atliekų tvarkymas

2020 m. Švenčionių rajono savivaldybėje susidarė virš 147³ tonos bešeimininkių atliekų, už kurių surinkimą ir tvarkymą atsakinga savivaldybė. Bešeimininkės atliekos tvarkomos Švenčionių rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų . . Savivaldybės pateiktais duomenimis, bešeimininkių atliekų tvarkymui 2020 m. iš viso buvo skirta apie 18 tūkst. Eur. Detalūs duomenys pateikti 4 priede.

8 pav. Bešeimininkių atliekų susidarymas ir sutvarkymui skirtos lėšos.

³ 2021 metais tokių atliekų susidarė 141 tona; jų tvarkymui panaudota virš 18 tūkstančių ių EUR

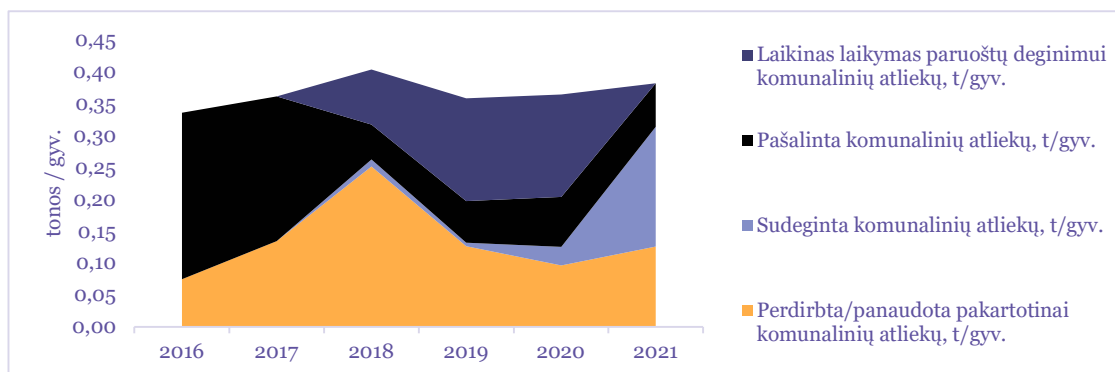
4. ANKSTESNIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PLANŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMAS

Aplinkos apsaugos agentūros valstybinės atliekų apskaitos duomenimis 2020 m. Vilniaus apskrities savivaldybėse susidarė daugiau kaip 260 tūkstančių tonų komunalinių atliekų, o Švenčionių rajono savivaldybėje 8 354 tonų komunalinių atliekų. Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje susidarančių komunalinių atliekų kiekis mažėja nuo 9 440 tonų 2018 metais iki 8 354 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,40 iki 0,36 t/metus vienam asmeniui (vidutiniškai vienam Vilniaus apskrities gyventojui 2020 m. susidarė 310 kg atliekų). Didžiausią dalį sudaro mišrios komunalinės atliekos, tačiau reikia pažymėti, kad į šį kiekį nėra įtrauktos namų ūkyje sutvarkomos atliekos (žaliųjų atliekų kompostavimas ir panašiai), pramoninės atliekos, atskirai ne per savivaldybių sistemas surenkamos antrinės žaliavos bei pakuotės atliekos, elektros ir elektronikos, statybos bei griovimo atliekos ir nuotekų dumblas iš vandens valymo įrenginių.

Švenčionių rajono savivaldybės VATP reikalavimai antrinių žaliavų konteinerių kiekiams bei aikštelėms yra įgyvendinti – 2020 metais viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė vidutiniškai aptarnauja 214 gyventojus.

AAA duomenimis Vilniaus apskrities savivaldybėse 2020 m. atskirai buvo surinkta apie 30 tūkstančių tonų antrinių žaliavų ir pakuočių, o Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje apie 260 tonų arba apie 10 kg 1 gyventojui (vidurkis regione – 30 kg gyventojui per metus). Didžiąją dalį atskirai surinktų AŽ sudaro popierius ir kartonas, bei popierinė pakuotė – apie 45 % bei stiklo pakuotė – apie 38 %. Nežiūrint gerai išvystytos antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų surinkimo sistemos (konteinerinės aikštelės, individualus rūšiavimo konteineriai, DGASA, užstato sistema), surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai yra nedideli, ką rodo ir šalinamų atliekų sudėties tyrimai (apie 30 procentų potencialių antrinių žaliavų).

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje veikia 2 DGASA. Surenkami atliekų kiekiai nėra dideli, tačiau pastoviai augantys ir sudaro apie 19 kg vienam gyventojui (vidurkis regione – 20 kg gyventojui per metus).

9 pav. Atliekų tvarkymas Švenčionių rajono savivaldybėje.

Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje susidarantių komunalinių atliekų kiekis mažėja nuo 9 440 tonų 2018 metais iki 8 354 tonų komunalinių atliekų 2020 metais, arba nuo 0,40 iki 0,36 t/metus vienam asmeniui atitinkamai. 2020 metais perdirbta/panaudota pakartotinai naudoti komunalinių atliekų – 26,43% visų susidarantių atliekų, pašalinta 21%, sudeginta 8% susidarantių komunalinių atliekų, kitas kiekis yra saugojamas deginimui.

Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemą galima įvertinti pagal tai, kaip yra įgyvendinamos Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014–2020 m. nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys. Reikia pastebėti, kad beveik visos minėtame atliekų tvarkymo plane numatytos užduotys regioniniu mastu yra įvykdytos, išskyrus komunalinių atliekų pakartotinį panaudojimą ir perdirbimą.

9 lentelė. Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014-2020 plane iškeltų užduočių įgyvendinimo vertinimas.

Eil. Nr.	VATP punktas	Komunalinių atliekų tvarkymo užduotis	Įgyvendinimas
Valstybinės komunalinių atliekų tvarkymo užduotys			
1.	230.1. 236. 237. 8 priedas	Užtikrinti, kad sąvartynuose šalinamos Vilniaus regiono komunalinės biologiškai skaidžios atliekos iki 2020 metų sudarytų ne daugiau kaip 35 proc. 2000 metų komunalinių biologiškai skaidžių atliekų:	Įgyvendinta Pradėjus eksploatuoti regioninius MBA įrenginius, biologiškai skaidžios atliekos nešalinamos regioniniame sąvartyne
2.	230.2. 242.	Iki 2016 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 45 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	Neįgyvendinta, Švenčionių rajono savivaldybėje 2020 metais bendrai perdirbta ar kitaip panaudota apie 26 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).
3.	230.3. 242.	Iki 2020 metų perdirbti ar kitaip panaudoti ne mažiau kaip 65 proc. komunalinių atliekų (vertinant pagal atliekų kiekį).	
4.	230.4.	Užtikrinti, kad iki 2020 metų mažiausiai 50 proc. (vertinant pagal atliekų kiekį) komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų būtų paruošiamos naudoti pakartotinai ir perdirbti.	Neįgyvendinta, Švenčionių rajono savivaldybėje 2020 metais komunalinių atliekų sraute esančių popieriaus ir kartono, metalų, plastikų ir stiklo atliekų paruošta apie 10 proc.
Sąvartynuose šalinamų biologiškai skaidžių atliekų kiekio mažinimo užduotys			
5.	239.1.	Iki 2016 metų gyventojams ir kitiems asmenims (pvz., gėlių parduotuvėms, kapinėms ir kt.), kurių atliekų tvarkymą organizuoja savivaldybės, užtikrinti žaliųjų atliekų surinkimą ir tvarkymą arba tokių atliekų tvarkymą jų susidarymo vietoje.	Įgyvendinta, Švenčionių rajono savivaldybėje gyventojai turi galimybę kompostuoti šias atliekas jų susidarymo vietose), veikia kompostavimo aikštelės
6.	239.2.	Iki 2016 metų baigti įrengti mechaninio biologinio apdorojimo įrenginius, kuriuose būtų atskiriamos ir apdorojamos biologiškai skaidžios atliekos, arba mechaninio apdorojimo įrenginius, kuriuose biologiškai skaidžios atliekos	Įgyvendinta MBA įrenginiai pradėti eksploatuoti nuo 2016

		būtų apdorojamos, prieš jas perduodant naudoti energijai gauti.	
7.	239.3.	Iki 2019 metų įdiegti maisto/virtuvės atliekų rūšiuojamąjį surinkimą ir įrengti pakankamus pajėgumus atskirai surinktomis maisto / virtuvės atliekoms apdoroti.	Neįgyvendinta, planuojama įgyvendinti nuo 2023-2024
8.	239.4.	Biologiškai skaidžių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą pagal galimybes suderinti su komunalinių nuotekų dumblo tvarkymo infrastruktūra.	Netaikoma
Rūšiuojamojo atliekų surinkimo plėtos užduotys			
9.	246.1.	Iki 2015 m. sausio 1 d. patvirtinti konteinerių aikštelių išdėstymo schemas, o pasikeitus teisės aktuose nustatytiems antrinių žaliavų surinkimo reikalavimams – jas atnaujinti.	Įgyvendinta.
10.	246.2. - 246.5.	Užtikrinti, kad būtų pastatyti specialūs konteineriai, skirti antrinėms žaliavoms surinkti,	Vykdamas ES investicinius projektus bei finansuojant savivaldybėms, AM ir Gamintojų ir Importuotojų organizacijoms ši užduotis pilnai įgyvendinta, tačiau konteinerinių aikštelių kiekis neatitinka plano reikalavimų
14.	246.6.	Atliekų rūšiavimui skatinti ne rečiau kaip kartą per metus informuoti gyventojus apie antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų surinkimą savivaldybės teritorijoje – pateikti informaciją apie surinktą kiekį ir surinkimo kaitą, taip pat informuoti apie numatomas per artimiausius metus įdiegti ir (ar) vykdyti antrinių žaliavų ir pakuočių atliekų rūšiuojamojo surinkimo priemones. Pastaroji prievolė pagal sutartį gali būti pavesta gamintojų ir importuotojų organizacijoms.	Vykdoma. Savivaldybių sutartyse su MKA surinkimo operatoriais yra numatyta ši prievolė

Situaciją vertinant pagal Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014 – 2020 plane nustatytų užduočių vertinimo kriterijus, bendras vaizdas yra teigiamas.

10 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo 2014- 2020 plane nustatytų užduočių vertinimas.

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
Atliekų prevencija	Bendras komunalinių atliekų susidarymas, tonomis per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam gyventojui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
	Komunalinių atliekų susidarymas vienam namų ūkiui, kilogramais per metus	Mažėjimas arba nežymus didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas pakartotiniam naudojimui	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP.
	Pakartotiniam naudojimui paruoštų atliekų kiekiai, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų paruošimas perdirbimui	Iš gyventojų ir juridinių asmenų (įmonių, įstaigų, organizacijų) atskirai surinktų AŽ kiekiai, tonomis per metus pagal atliekų kategorijas (popieriaus ir kartono, stiklo, plastikų, metalo atliekos)	Didėjimas	TAIP
	AŽ kiekis, išrūšiuotas mechaninio apdorojimo įrenginyje ir/ar mišrių komunalinių atliekų rūšiavimo linijoje, tonomis per metus	Didėjimas, vėliau mažėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų butyje susidarančių elektros ir elektroninės įrangos atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Atskirai surinktų biologinių atliekų kiekiai, tonomis per metus	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, tonomis per metus, įskaitant ir biologinių atliekų kompostavimą	Didėjimas	TAIP
	Bendras perdirbimui surinktas ir paruoštas komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendros susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Didėjimas	TAIP
Atliekų naudojimas	Panaudotų energijai gauti komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas arba stabilumas	TAIP
Atliekų šalinimas	Pašalintų sąvartyne komunalinių atliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP

Atliekų tvarkymo būdas	Vertinimo rodikliai	Laukiamas rezultatas	Vertinimo rodiklio vertinimo laikotarpis
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžiatliekų kiekis, tonomis per metus	Mažėjimas	TAIP
	Pašalintų sąvartyne komunalinių biologiškai skaidžiatliekų kiekis, proc. nuo bendro susidariusių komunalinių atliekų kiekio	Mažėjimas	TAIP

Įvertinus Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo 2014-2020 m. plane nustatytų uždavinių įgyvendinimą regione, esamą sukurtą infrastruktūrą bei numatytas naujas komunalinių atliekų tvarkymo užduotis, žemiau pateikiama Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizė.

11 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo stiprybių, silpnybių, grėsmių ir galimybių analizė.

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Susidarančių komunalinių atliekų kiekiai mažėja. • Visos surinktos rajone mišrios komunalinės atliekos šalinamos ES aplinkosauginius reikalavimus atitinkančiame Vilniaus regiono nepavojingų atliekų sąvartyne. • Įgyvendinant investicinius projektus rajone gyventojams sudarytos sąlygos namudiniam kompostavimui, pakuotės, pakuotės atliekų ir antrinių žaliavų rūšiavimui - gyventojai nuolatos aprūpinami rūšiavimo priemonėmis. • Kartu su kitomis regiono savivaldybėmis įdiegta regioninė atliekų tvarkymo sistema, rajone sukurtas VATP reikalavimus atitinkantis antrinių žaliavų surinkimo aikštelių, įrengtos 2 DGASA aikštelės bei žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelė. • Kitos biologiškai skaidžios atliekos tvarkomos regioniniuose MBA įrenginiuose. • Komunalinės atliekos renkamos atskirais srautais, pvz., žaliosios, didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos atliekos. • Rajone įdiegtos papildančios sistemos, pasirašytos (pasirašomos) sutartys su GIA. • Kartu su kitomis regiono savivaldybėmis įvykdytas ir viršytas ankstesniame laikotarpyje numatytas atliekų šalinimo sąvartyne apimčių sumažinimo tikslas. • Savivaldybių bendradarbiavimas leidžia optimaliau vykdyti atliekų tvarkymo užduotis. • Komunalinių atliekų tvarkymo paslauga rajone teikiama 100 %. 	<ul style="list-style-type: none"> • Perdirbamų atliekų kiekiai nėra dideli. • Nežiūrint didėjančio gyventojų aprūpinimo rūšiuojamaisiais konteineriais, antrinių žaliavų kiekis šalinamose MKA nemažėja. • Esama apmokėjimo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nustatymo tvarka neskatina atliekų turėtojų mažinti komunalinių atliekų susidarymo ir daugiau atliekų rūšiuoti. • Nesukurta virtuvės maisto atliekų atskiro surinkimo sistema, o rajone nėra įrenginių tokių atliekų tvarkymui. • Nėra tinkamai išplėta tekstilės atliekų surinkimo sistema. • Surenkamų antrinių žaliavų bei išrūšiuotų atliekų kokybė yra žema ir dažnai nėra tinkami perdirbimui ar pakartotiniam panaudojimui.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> • ES finansinės paramos 2020-2027 m. laikotarpis sudarys galimybes finansuoti atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą Vilniaus regione (regioniniai įrenginiai) bei Švenčionių rajone. • Įdiegus atskirą maisto atliekų surinkimo ir perdirbimo sistemą, pagerės antrinių žaliavų kokybė, mažės šalinamų į sąvartyną atliekų kiekis • Aktyvinti ir plėsti atskiro rūšiuojamojo atliekų surinkimo sistemas. • Aktyvinti visuomenės informavimą ir švietimą. 	<ul style="list-style-type: none"> • Augant ekonomikai, atliekų susidarymas gali didėti. • DGASA plėtrą stabdo žemės trūkumas. • Susidarantys virtuvės maisto atliekų kiekiai nėra dideli, todėl jų pervežimas įtakos mišrių komunalinių atliekų tvarkymo kainą ir reikės didinti įmokas už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir jų tvarkymą. • Numatytos investicijos bus įgyvendintos ne pagal planą, neduos planuojamos naudos.

ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO STRATEGIJA

1. ŠVENČIONIŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO 2021–2027 METŲ PLANAS

Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų planas – tai regioninio bendradarbiavimo, partnerystės, tarpusavio pasitikėjimo ir žaliojo kurso bei valstybinės strategijos įgyvendinimo pagrindas. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo planu ir Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo planu siekiama didinti rajono indėlį ir prisidėti prie regiono bei valstybinių tikslų, taip pat prie globalių - darnaus vystymosi tikslų (angl. sustainable development goals (SDG)) (toliau – DVT) įgyvendinimo.

Švenčionių rajono savivaldybė, įgyvendindama rajono ir Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planus, prisidės prie 9 DVT įgyvendinimo. Plano priemonių plane prie kiekvieno tikslo nurodomi ir DTV, kuriuos padeda, išskeltas regioninio plano tikslas, siekti.

Darnaus vystymosi tikslas	Darnaus vystymosi tikslas ir jį pasiekti padedančios Švenčionių rajono savivaldybės atliekų ir tvarkymo 2021-2027 metų plano priemonės
	6 tikslas. Užtikrinti visiems vandens prieinamumą, darnų valdymą ir sanitariją. Regionie siekiama pagerinti vandens kokybę mažinant taršą, kuri susijusi su sąvartyno veikla, bei siekiant didinti atliekų perdirbimą ir pakartotinį naudojimą.
	7 tikslas. Užtikrinti visiems galimybę naudotis prieinama, patikima, darnia ir modernia energija. Regionie siekiama naudoti vis daugiau tvarios energijos, vykdyti atsinaujinančią energiją gaminančių įrenginių plėtrą (plėtojama lokalių elektros ir dujų gamybos įrenginių infrastruktūra).
	9 tikslas. Kurti atsparią infrastruktūrą, skatinti visa apimančią industrializaciją ir skatinti naujoves. Švenčionių rajono savivaldybėje, modernizuojant atliekų surinkimo infrastruktūrą, siekiama atliepti tvaraus vartojimo standartus.
	11 tikslas. Pasiiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Regionie ir Švenčionių rajono savivaldybėje siekiama kurti darnią miestų aplinką atnaujinant atliekų surinkimo infrastruktūrą ir didinant sąmoningumą atliekų prevencijos klausimais.
	12 tikslas. Užtikrinti darnius vartojimo ir gamybos modelius. Regionie ir Švenčionių rajono savivaldybėje skatinama prioretizuoti daugkartinių gaminių vartojimą ir gamybą, taip pat daiktų pakartotinį naudojimą ir perdirbimą.
	13 tikslas. Imtis skubių kovos su klimato kaita ir jos poveikiu veiksmų. Regionie ir Švenčionių rajono savivaldybėje siekiama didinti aplinkosauginį sąmoningumą, vykdyti gyventojų švietimą klimato kaitos klausimais, informuojant apie jų veiksmų įtaką klimato kaitai.
	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. Vilniaus regione esančių vandens telkinių taršos prevencija bei ir atliekų perdirbimas ar šalinimas nekeliant pavojaus aplinkai.

15 tikslas. Saugoti, atkurti ir skatinti darnų sausumos ekosistemų naudojimą, darniai valdyti miškus, kovoti su dykumėjimu, sustabdyti žemės būklės blogėjimą ir pakeisti šį procesą priešinga kryptimi bei sustabdyti biologinės įvairovės praradimą.

Vandens ir sausumos ekosistemų išsaugojimas, skatinant tvarų vartojimą.

17 tikslas. Stiprinti įgyvendinimo priemones ir atgaivinti pasaulinę darnaus vystymosi partnerystę.

Planas rengiamas ir įgyvendinamas bendradarbiaujant Švenčionių rajono savivaldybei, regioniniam atliekų tvarkymo centrui ir kitiems sistemos dalyviams, taip užtikrinant darnų tikslų pasiekimą, gerinant atliekų tvarkymą ir prevenciją bendruomenėse.

1.1. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai

Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. planas numato siekti šių Nacionaliniame pažangos plane bei kituose valstybinės reikšmės dokumentuose nurodytų strateginių tikslų ir uždavinių, susijusių su atliekų prevencija ir tvarkymu (pagrindinės nuostatų raktinės frazės paryškintos):

12 lentelė. Nacionaliniai atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai.

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas	Uždavinys 1.4	Perorientuoti pramonę link klimatui neutralios ekonomikos
	Uždavinys 6.8	Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti.
Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	6.9.2	Diegti pažangias, išteklius tausojančias ir aplinkos taršą bei klimato kaitą mažinančias technologijas ir gaminius pramonės, energetikos ir transporto sektoriuose.
Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija	Tikslas 2	Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą ir racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, taip sumažinant gamtos, kitų išteklių naudojimą ir atliekų šalinimą sąvartynuose.
	3 aplinkos apsaugos politikos principas	Atsakomybės („teršėjas moka“). Bus siekiama, kad išlaidos ir atsakomybė dėl skurdinamos ir teršiamos aplinkos atkūrimo tektų ne visiems šalies piliečiams, o tiems, kurie gauna iš to naudos arba yra gamtos išteklių vartotojai, tai yra taršos šalinimo priemonių išlaidas turėtų padengti atitinkamas teršėjas, išskyrus atvejus, kai teršėjo neįmanoma nustatyti arba kai, remiantis ES ar nacionalinės teisės aktais, jis negali būti laikomas atsakingu už taršą arba jo negalima priversti padengti atkūrimo išlaidų.
	6 aplinkos apsaugos politikos principas	Geriausios praktiškai įgyvendinamos technologijos naudojimo. Visur, kur tik įmanoma, net ir tada, kai nustatyti limitai ar normos neviršijami, turi būti siekiama naudoti aplinkosaugos atžvilgiu pažangiausią, efektyviausią ir

Dokumentas	Dokumento punktas	Citata
		kartu praktiškai įgyvendinamą technologiją. <...> ypač gamtos išteklių naudojimo, atliekų tvarkymo, perdirbimo ir kitokio naudojimo srityse <...>.
	8 aplinkos apsaugos politikos principas	Bus siekiama, kad <...> susidariusios atliekos gražinamos pakartotiniam naudojimui , perdirbimui ar kitokiam naudojimui (pavyzdžiui, energijos gamybai).
<i>Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano sprendiniai iki 2030</i>	30	Siekiant įgyvendinti strateginį atliekų tvarkymo tikslą – mažinti susidarantių atliekų kiekį ir užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos modelio.
<i>Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.</i>	Uždavinys 6.3.	Iki 2030 metų pagerinti vandens kokybę, mažinant taršą, naikinant sąvartynus ir kuo labiau sumažinant pavojingų chemikalų ir medžiagų išskyrimą, per pusę sumažinant nevalytų nuotekų kiekį ir labai padidinant atliekų perdirbimą ir saugų pakartotinį naudojimą pasauliniu mastu.
	Uždavinys 11.6.	Iki 2030 metų sumažinti vienam gyventojui tenkantį neigiamą miestų poveikį aplinkai, ypatingą dėmesį skiriant oro kokybei bei komunalinių ir kitų atliekų tvarkymui
	Uždavinys 12.3	Iki 2030 metų per pusę sumažinti vienam gyventojui tenkantį pasaulinį maisto švaistymą mažmeniniu ir vartotojų lygiu , taip pat sumažinti maisto nuostolius gamybos ir tiekimo grandinėse, įskaitant nuostolius po derliaus nuėmimo
	Uždavinys 12.5.	Iki 2030 metų labai sumažinti atliekų susidarymą, taikant prevenciją, mažinimą, perdirbimą ir pakartotinį panaudojimą

VAPTP numatyti atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai ir uždaviniai iki 2027 m. pagal atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų eiliškumą, aktualūs planuojant Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo priemones:

13 lentelė. VAPTP tikslai ir uždaviniai.

Tikslai		Uždaviniai
	253.1 Atliekų prevencija	253.1.1.1. skatinti vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, produktus pakartotinai naudoti, remonto ir (ar) taisymo paslaugas; 253.1.1.2. užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles; 253.1.1.3. užtikrinti maisto švaistymo prevenciją, skatinti maisto atliekų prevenciją
	253.2 Paruošimas naudoti pakartotinai, prieš tai atskyrus produktus ar jų sudedamąsias dalis, netinkamus naudoti pakartotinai	253.2.1. atskirti susidarymo šaltinyje atliekas, kurias būtų galima paruošti naudoti pakartotinai arba perdirbti: 253.2.1.1. didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą ir atsakomybę rūšiuojant atliekas; 253.2.1.2. gerinti atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumą.
	253.3 Atskirtų pakartotinai naudoti daiktų atnaujinimas, remontas, pakartotinis daiktų naudojimas	253.3.1. skatinti paruošti atliekas naudoti pakartotinai: 253.3.1.1. tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie vėl būtų tinkami naudoti be pradinio apdirbimo.
	253.4 Atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, perdirbti, panaudojant jas kaip žaliavas	253.4.1. naudoti atliekas tos pačios arba kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti: 253.4.1.1. skatinti paruošti atliekas perdirbti ir jas perdirbti; 253.4.1.2. skatinti naudoti antrines žaliavas.
	253.5 Kitoks atliekų naudojimas	253.5.1. skatinti perdirbti atliekas ir taip mažinti atliekų poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai, sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį: 253.5.1.1. užtikrinti, kad energijai gauti būtų naudojamos nebetinkamos perdirbti ar pakartotinai naudoti energinę vertę turinčios atliekos.
	253.6 Atliekų šalinimas	253.6.1. atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai: 253.6.1.1. užtikrinti, kad saugiai būtų šalinamos asbesto atliekos.

Iškelti Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane tikslai ir uždaviniai suformuoti atsižvelgiant 22 lentelėje išvardintus VAPTP tikslus ir uždavinius. VAPTP taip pat yra nustatytos komunalinių atliekų tvarkymo užduotys, kurios turi būti vykdomos per savivaldybių organizuojamas komunalinių atliekų tvarkymo sistemas arba savivaldybėms bendradarbiaujant ir bendrai naudojant regionines komunalinių atliekų tvarkymo sistemas.

Pagrindinems užduotims, susijusioms su atliekų tvarkymu, šalinimu ir perdirbimu, VAPTP nustatė konkrečius įgyvendinimo terminus ir kiekybiškai išreikštas siektinas reikšmes⁴:

---

⁴ Užduotims keliamas įgyvendinimo terminas ir/ar kiekybiškai išreikštas rezultato rodiklis.

14 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.	

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.	
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų

Kitos užduotys, keliamos VAPTP⁵:

15 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.

Užduotis	VAPTP
Sudaryti galimybę butyje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.

⁵ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

Užduotis	VAPTP
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus butyje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)	261.7.4.
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.

1.2. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai, uždaviniai ir priemonės

VALSTYBINIS ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Mažinti susidarančių atliekų kiekį, užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiaginių ir energinių išteklių naudojimą, siekti mažiau naudoti gamtos, kitus išteklius, mažiau atliekų šalinti sąvartynuose, mažinti aplinkos taršą, aprūpinti pramonę vietinėmis žaliavomis.

VILNIAUS REGIONINIO ILGALAIKIS ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAS

Lyderyste grįstas, efektyvus ir skaidrus Vilniaus regiono atliekų tvarkymo sistemos vystymas paremtas regioniniu bendradarbiavimu ir geriausiai atliepiantis gyventojų lūkesčius.

ŠVENČIONIŲ RAJONO ILGALAIKIS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2021–2027 M.

Tikslas. Patrauklios gyvenamosios aplinkos užtikrinimas.

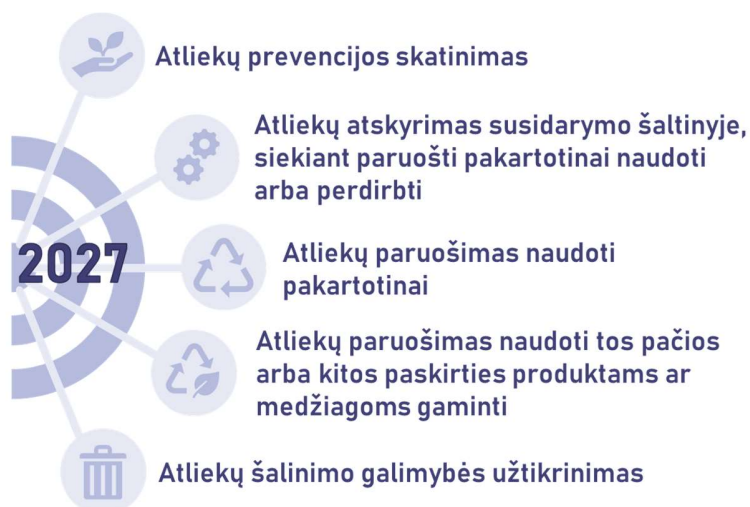
Rodiklis

Surenkamų mišrių komunalinių atliekų skaičius (mažėjanti tendencija)

Uždavinys. Gerinti atliekų tvarkymo sistemą, skatinti gyventojų aplinkosauginį švietimą.

Siekiant Švenčionių rajono ilgalaikio atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslo įgyvendinimo, nustatomi Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo iki 2027 m. sistemos vystymą užtikrinantys tikslai:

ŠVENČIONIŲ RAJONO ATLIEKŲ PREVENCIJOS IR TVARKYMO TIKSLAI

10 pav. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo tikslai iki 2027 m.

Pirmasis tikslas skirtas atliekų prevencijos skatinimui – tai planuojama įgyvendinti keičiant gyventojų vartojimo įpročius, kurie skatintų vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, remontuoti ar taisyti gaminius ir vartoti juos pakartotinai, taip pat bendradarbiauti siekiant šiukšlinimo prevencijos, bei surenkant ir tvarkant šiukšles.

Antrasis tikslas orientuotas į atliekų atskyrimą dar susidarymo vietoje – šiam tikslui pasiekti keliami gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo atliekų rūšiavimo klausimais didinimo ir atliekų rūšiavimų įrenginių prieinamumo didinimo uždaviniai.

11 pav. 1 ir 2 tikslų uždaviniai.

Trečiasis tikslas – atliekų paruošimas tikrinant, valant ar taisant produktus tam, kad jie būtų tinkami naudoti pakartotinai be pradinio apdirbimo.

Ketvirtuoju tikslu siekiama paruošti atliekas naudoti tos pačios ar kitos paskirties produktams ar medžiagoms gaminti. Šiam tikslui pasiekti išsikelti uždaviniai sukurti atliekų perdirbimo

galimybes ir atsinaujinančios energijos pajėgumus.

12 pav. 3 ir 4 tikslų uždaviniai.

Penktasis tikslas – užtikrinti pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai nekeliančio atliekų šalinimo galimybes tais atvejais, kai atliekos negali būti ar jas netikslinga perdirbti ar panaudoti pakartotinai.

13 pav. 5 tikslo uždavinys.

Prielaidos, kuriomis remiantis planuojamos priemonės tikslams ir uždaviniams pasiekti:

- VAPTP užduotys vykdomos regioniniu principu pasitelkiant ir teikiant prioritetą sukurtai ir vystomai regioninei komunalinių atliekų tvarkymo sistemai;
- VATP užduotys paskirstomos savivaldybėms atsižvelgiant į jų specifiką bei vystomą komunalinių atliekų tvarkymo sistemą.

Toliau lentelėje pateikiamos kiekvienam iškeltam tikslui ir uždaviniui pasiekti padėsiančios priemonės, pateikiamas pagrindimas ir trumpas jų aprašymas. Taip pat nurodomas priemonės lygmens tipas:

- Regioninė priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakingas UAB VAATC, tačiau

šios priemonės įgyvendinimas tiesiogiai prisideda prie savivaldybės atliekų tvarkymo infrastruktūros ir valstybės iškeltų rodiklių pasiekimo;

- Savivaldybės priemonė – priemonė, už kurios įgyvendinimą atsakinga savivaldybė (plane pažymėta šviesiai mėlyna spalva).

I. ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS

Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu, proc.

2020 M.	2027 M.
<100%	<100%

1.1. Siekti mažinti atliekų susidarymą skatinant vartotojus rinktis daugkartinius gaminius, naudoti produktus pakartotinai, remonto ir (ar) taisymo paslaugas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.1.1	Projekto Atliekų kultūra vykdymas ir tolesnis vystymas	2022–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	1 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Norint pakeisti atliekų kultūros dabartinę padėtį, turi keistis tiek žmonių įpročiai, tiek pati atliekų tvarkymo sistema. Tie pokyčiai turi vykti nuosekliai. Atliekų tvarkymo sistema turi ir gali veikti sklandžiai, stabiliai, vadovaujantis geriausia praktika, o kad atliekų tvarkymo sistemai nustatyti uždaviniai būtų pasiekti, būtinas nuoseklus ir vieningas atliekų tvarkytojų ir gyventojų įsitraukimas.

Atliekų kultūros pagrindinis tikslas – edukuoti ir informuoti Švenčionių rajono savivaldybės gyventojus apie atliekų tvarkymo kultūrą, skatinti rūšiuoti ir tinkamai elgtis su atliekomis. Gyventojų informavimas vykdomas pasitelkiant televiziją, radiją, spaudą, internetą, išnaudojant visuomeninio transporto galimybes bei šiai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
informavimo kampanijai skirtų renginių metu. Projekto metu vykdomas Atliekų kultūros apdovanojimai, Eko piknikas Atliekų kultūra, Atliekų kultūra butike DĖK'ui, TrenkTuras su Atliekų kultūra.							
1.1.2	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės pritaikymas atliekų prevencijos veikloms įrengiant administracines patalpas ir edukacijos centrą	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Edukacinis centras bus įrengtas siekiant visuomenės, ypač mokyklinio amžiaus vaikų, švietimo, supažindinamas su Regiono atliekų tvarkymo sistema, vykdomos ugdomosios veiklos. Taip pat edukacijos centre planuojamos dirbtuvės, kuriose bus mokoma daiktų taisymo, remonto, atnaujinimo ir kitomis veiklomis, skatinančiomis daiktus naudoti pakartotinai. Edukacinis centras bus įrengiamas kartu su šiam centrui reikalingomis administracinėmis patalpomis.							
1.1.3	Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD dėl atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų išaiškinimo ir tikslinimo	2022–2027	VAATC	Regioninė	-	-	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Bendradarbiavimas su AM, AAA ir AAD, siekiant aiškaus ir planingo regioninio atliekų centro, kaip regiono sistemos vystytojo veiklos.							
1.1.4.	Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regiono atliekų apskaitos sistemos stiprinimas siekiant turėti ir valdyti patikimą informaciją apie susidarančius, surenkamus ir tvarkomus atliekų srautus ir kuri sudarytų prielaidas priimti sprendimus dėl planingos regiono atliekų tvarkymo sistemos veiklos, vadovaujantis patikimais duomenimis.							
1.1.5.	Maisto švaistymo ir maisto atliekų	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	prevencijos skatinimas						
1.1.5.1.	Viešinio priemonių maisto švaistymo mažinimo ir maisto atliekų prevencijos, gyventojų maisto vartojimo įgūdžių ugdymo temomis, įgyvendinimas Švenčionių rajono savivaldybėje	2022-2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	10	Savivaldybės biudžeto lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi 12.3 tikslo, kuriuo siekiama iki 2030 m. 50 proc. sumažinti maisto atliekas vienam gyventojui mažmeninės prekybos ir vartotojų lygiu, mažinti maisto nuostolius visoje maisto gamybos ir tiekimo grandinėje, taupaus maisto vartojimo iniciatyvų vykdymas Savivaldybių mokyklų, darželių, darboviečių valgyklose, skatinant „švediško stalo“ principu grįstą maitinimą bei įgyvendinant priemones susijusias su maisto švaistymo mažinimu ir maisto atliekų prevencija, prisidės prie iškeltų tikslų pasiekimo. Siekiant efektyviai vykdyti informavimo veiklą, Švenčionių rajono savivaldybėje, numatyta kiekvienais metais vykdyti ne mažiau kaip 2 viešinio kampanijas, skirtas maisto švaistymo mažinimui ir maisto atliekų prevencijai, gyventojų maisto vartojimo įgūdžių ugdymui. Šias paslaugas savivaldybė, numato vykdyti pasitelkiant viešųjų pirkimų būdu atrinktiems paslaugų teikėjams, kurie pasiūlytų šias savivaldybės specifiką atitinkančias viešinio priemones, kurios, manoma, turės didžiausią įtaką gyventojų elgsenai ir pasirinkimams maisto švaistymo mažinimo ir maisto atliekų prevencijos klausimu.							
1.1.6.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos	2022-2027	Savivaldybės	Regioninė		Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
1.1.6.1.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius	2022-2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	10	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Švenčionių rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Savivaldybių ir atliekų surinkimo įmonių viešinimo ir informavimo vykdoma veikla, kuri skirta savivaldybių gyventojams rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kita su atliekų prevencija susijusi švietėjiška veikla. Siekiant vykdyti efektyvią informavimo sklaidą Švenčionių rajono savivaldybėje, kiekvienais metais bus parengiamas viešinimo priemonių planas, kuris rengiamas bendradarbiaujant kartu su Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centru (VAATC). Siekiant ugdyti bendruomeniškumą, planuojami ne mažiau kaip 2 susitikimai per metus su rajono bendruomenėmis, kuriame dalyvautų savivaldybės ir regioninio atliekų tvarkymo centro specialistai.							

1.2. Užtikrinti šiukšlinimo prevenciją, tvarkyti šiukšles

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
1.2.1	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas	2021–2027	Savivaldybės, VAATC	Regioninė	18	Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	
1.2.1.1.	Pilietinės šiukšlių rinkimo iniciatyvos organizavimas ir skatinimas Švenčionių rajono savivaldybėje	2022–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybės biudžeto ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pavasarinės švarinimosi akcijos skatina gyventojus pasirūpinti aplinkos tvarkymusi ir surinkti šiukšles, jas išrūšiuoti bei priduoti. Akcijos atlieka kilnią misiją ir atkreipia visuomenės dėmesį į aplinkos tvarkymosi svarbą, tuo pačiu sutvarkoma aplinka, aptinkami nedideli šiukšlynai, kurie akcijos metu panaikinami ir sutvarkomi.							
1.2.2.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	nejmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas						
1.2.2.1.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Švenčionių rajono savivaldybėje	2022–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės		Savivaldybių biudžetų ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant vykdyti šiukšlių tvarkymą, užtikrinamas susidariusių padangų atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma ar kuris neegzistuoja, sutvarkymas. Švenčionių rajono savivaldybė užtikrins šių padangų atliekų sutvarkymą atsižvelgiant į susidariusį poreikį.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

II. ATLIEKŲ
ATSKYRIMAS
SUSIDARYMO
ŠALTINYJE,
SIEKIANT
PARUOŠTI
PAKARTOTINAI
NAUDOTI ARBA
PERDIRBTI

Atliekų susidarymo vietoje
sutvarkytų biologinių atliekų ir
rūšiuojamuoju būdu
surinktų komunalinių atliekų
kiekis

2021 M.
48 %

2027 M.
80 %

2.1. Gyventojų aplinkosauginio sąmoningumo ir atsakomybės atliekų rūšiavimo srityje didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.1.1	Viešinimo kampanijos pradedant ir vykdant biologiškai skaidžių atliekų (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų surinkimą organizavimas	2023–2025	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	418	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas

Prieš pradėdant maisto (virtuvės) surinkimą Vilniaus regione, planuojama plataus masto viešinimo kampanija, kurios metu bus vykdomas viešinimas skatinantis MVA prevenciją, rūšiavimą ir tvarkymą. Prieš prasidedant kampanijai, bus parengtas detalus Visuomenės informavimo planas, atsižvelgiant į žiniasklaidos kanalų pasiekiamumą, kontakto kainą, tikslinių grupių vartojimą, žiniasklaidos kanalų specifiką. Preliminarios žiniasklaidos informavimo priemonės:

- pranešimai žiniasklaidai;
- informavimą palaikančių konsultacinių priemonių įgyvendinimas;
- informavimas televizijoje;

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ integruotas informavimas internete; ➤ tiesioginiai kontaktai su tiksline grupe. Projekto visuomeniniai informaciniai renginiai; ➤ efektyvumo stebėsenos tyrimas. 						
2.1.2	Projektas „Švaros ambasadoriai“	2022-2027	VAATC	Regioninė	60	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Tęsiamas projektas „Švaros ambasadoriai“, kurio pagrindinis tikslas – šviesti Vilniaus regiono gyventojus bei išsiaiškinti kokios priežastys lemia gyventojų rūšiavimo ar nerūšiavimo pasirinkimą. Pagrindinės veiklos, vykdomos projekto metu prisideda prie efektyvesnio regioninio visuomenės informavimo ir švietimo vystymo. Švaros ambasadoriai lankosi Vilniaus regiono vietovėse, susitinka su gyventojais, atsako į gyventojams rūpimus klausimus, vykdo apklausas, vyksta live transliacijos – pokalbiai. Taip pat projekto metu vykdoma informacijos sklaida rengiant straipsnius, video reportažus.</p>							
2.1.3	Piktogramų (unifikuotų ženklų) diegimas atliekų surinkimo vietose regione	2022-2027	VAATC, Savivaldybės	Regioninė	210	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Unifikuotų ženklų sistemos paskirtis – palengvinti atliekų tvarkymą tiek privatiems asmenims, tiek organizacijoms. Naudodami vieningą simbolių ir ženklų sistemą, t. y. ženklindami atliekas visame Vilniaus regione lengvai atpažįstamais simboliais, pasieksime geresnių rezultatų atliekų perdirbimo srityje. Be to, bus tinkamai perdirbamas didesnis atliekų kiekis. Tai padeda užtikrinti gyventojams ir įmonėms skirtos sistemos paprastumą, aiškumą bei sisteminius taikymus. Ši sistema bus diegiama ant mišrių komunalinių atliekų, pakuočių, maisto (virtuvės) atliekų konteinerių, DGASA aikštelėse bei DĖK'ui stotelėse.</p>							

2.2. Atliekų rūšiavimo priemonių ir infrastruktūros prieinamumo didinimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.1	Regiono savivaldybių gyventojų poreikius atitinkančios	2022–2027	VAATC, GIO, Savivaldybės	Regioninė	-	GIO lėšos, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	pakuočių atliekų surinkimo sistemos veiklos užtikrinimas, remiantis UAB VAATC ir regiono savivaldybių bendradarbiavimu su GIO						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Regioninė priemonė padedant savivaldybėms bendradarbiauti su GI ir užtikrinti geriausias galima sąlygas vykdant pakuočių atliekų surinkimą.							
2.2.2	Antrinių žaliavų rūšiuojamojo surinkimo priemonių (konteinerių prieinamumo) plėtra	2022–2027	Savivaldybės, GIO	Regioninė		Europos Sąjungos parama, GIO ir kitos lėšos	€
2.2.2.1.	Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	2022–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	347	Europos Sąjungos parama, GIO ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba. Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpiu planuojama įsigyti 7000 komplektų (komplektą sudaro 2 vnt. konteinerių) konteinerių, kurie pagal poreikį bus išdalinti gyventojams.							
2.2.3	Esamų didelių gabaritų aikštelių	2022–2027	VAATC	Regioninė	12 684	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	eksploatacijos užtikrinimas					tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelių tinklo palaikymas atliekamas užtikrinant VAPTP užduočių vykdymą ir palaikant bendrą regioninę atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemos veiklos tęstinumą.							
2.2.4	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelių tinklo plėtra regiono savivaldybėse ⁶	2022–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	9 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.4.1.	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės įrengimas Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	700	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių, susijusių su DGASA tinklo plėtra, įvykdymo planuojama plėsti didelių gabaritų surinkimo aikštelių tinklą. Šių aikštelių plėtra vykdoma suskirstant bendrą aikštelių tinklo plėtros poreikį į du prioritetus. I prioriteto DAGSA plėtrai taikomas stebėsenos rodiklis (minimalus VAPTP reikalavimų įgyvendinimas), II prioriteto aikštelių DAGSA plėtrai netaikomas stebėsenos rodiklis. I prioriteto DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtros užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose kuriose neužtikrinamas DGASA tinklo reikalavimas ⁷ bei savivaldybių specifika, susijusia su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti. I prioriteto DAGSA plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje: 1 DGASA aikštelės įrengimas; DGASA aikštelės įrengiamos iš Europos Sąjungos paramos projektuojamos ir įrengiamos pagal atitinkamos priemonės finansavimo sąlygų aprašą, kitos DGASA, kurių įrengimas finansuojamas iš kitų finansavimo šaltinių, gali būti projektuojamos ir įrengiamos atsižvelgiant į savivaldybių specifika ir poreikius.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

⁶ Vilniaus regiono didelių gabaritų ir žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių plėtra ir jų eksploatacija vykdoma regioniniu pagrindu, t. y. Vilniaus regiono gyventojai gali naudotis visame regione sukurtu ir plėtojama šių aikštelių tinklu.

⁷ VAPTP reikalavimas: 261.7.5. iki 2027 m. išplėsti DGASA tinklą – kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
2.2.5	Eksplloatuojamų didelių gabaritų aikštelių surinkimo priemonių (konteinerių) atnaujinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	446	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti DGASA veiklą bei siekiant veiklos efektyvumo bei įrangos optimalaus panaudojimo, bus atnaujinti šiose aikštelėse pastatyti konteineriai, pagal galimybes keičiant juos į presuojančius.							
2.2.6	Individualaus ar kolektyvinio kompostavimo vietoje infrastruktūros plėtra, butyje susidarančioms biologiškai skaidžioms atliekoms kompostuoti	2023–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	318	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.6.1.	Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	2022-2023	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	224	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę. Švenčionių rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostavimo dėžių namų ūkiams plėtrą, kuri kaip papildoma priemonė maksimaliai mažintų į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius. Šiuo metu renkami gyventojų sąrašai, kurie išsakę norą turėti kompostavimo dėžę savo namų ūkyje. Pagrindinė kompostavimo dėžių plėtra planuojama kaimo vietovėse.							
2.2.7	Maisto (virtuvės) atliekų	2022–2027	Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra, aprūpinant gyventojus atskirais rūšiavimo konteneriais ar rūšiuojamojo surinkimo maišais					rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
2.2.7.1.	Maisto (virtuvės) atliekų surinkimo priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	2022–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	30	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Siekiant vykdyti atskirą maisto (virtuvės) atliekų iš Vilniaus regiono savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, surinkimą, numatoma savivaldybės, priklausomai nuo jos specifikos bus renkamos mišriu (kombinuotu) būdų, t. y. bioskaidžių atliekų konteneriais arba maisto (virtuvės) atliekų surinkimo maišais, arba kombinuojant šiuos abu atliekų surinkimo būdus.</p> <p>Švenčionių rajono savivaldybė 2021–2027 m. strateginiame plėtros plane numachi 3.3.1.1. priemonę – Modernizuoti Švenčionių rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistemą. Priklausomai nuo 2023 m. Vilniaus regione vykdomo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultatų, kuris vykdomas Ukmergės rajono savivaldybėje, Švenčionių rajono savivaldybėje bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas maišais arba konteinerine sistema. Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maisto atliekų surinkimas maišais; 2. Maisto atliekų surinkimas maišais, vėliau pereiti prie specialių bioskaidžių atliekų konteinerių; 3. Maisto atliekų surinkimas specialiuose bioskaidžių atliekų konteineriuose. 							
2.2.8	Pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto Ukmergės rajono	2023	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybė	Regioninė	40	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	savivaldybėje įgyvendinimas, apimantis visuomenės švietimą ir gerosios praktikos sklaidą						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pilotinio projekto pagrindu būtų įvertintas rūšiuojamojo BSA surinkimo priemonių pasirinkimas, jų poreikis ateityje, pakoreguoti prognozuojami surenkamų atliekų kiekiai, įvertintos reikalingos investicijos.							
2.2.9	Žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių eksploatacijos užtikrinimas	2022–2027	VAATC	Regioninė	1 400	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pagrindinis ŽAKA aikštelėje vykdomas veiklos procesas – žaliųjų atliekų kompostavimas. Kompostavimas atliekas atviruose kompostavimo ir brandinimo kaupuose su natūralia aeracija ir periodiniu kaupų perkrovimu, pagamintas kompostas realizuojamas. Šios veiklos palaikymas jau esamose aikštelėse prisideda prie bioskaidžių atliekų mažinimo mišriame komunalinių atliekų sraute, bei padeda siekti VAPTP nustatytų užduočių susijusių su atskiru surinkimo bei atliekų perdirbimu (detalus ŽASA aikštelių įrengimo ir veiklos aprašymas pateiktas 2.2 skyriuje).							
2.2.10	Žaliųjų atliekų surinkimo priemonių plėtra	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.10.1.	Žaliųjų atliekų surinkimo priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Švenčionių rajono savivaldybėje numatoma žaliųjų atliekų surinkimo priemonių plėtra. Planuojama įsigyti bendro naudojimo žaliųjų atliekų konteinerius. Pagrindinė bendro naudojimo žaliųjų atliekų konteinerių plėtra numatyta prie kapinių ir sodų bendrijose Švenčionyse, Švenčionėliuose ir Pabradėje.							
2.2.11	Buityje susidarantių tekstilės atliekų rūšiavimo infrastruktūros plėtra	2021–2025	Savivaldybės	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
2.2.11.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės	35	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiavimo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarantiems tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Švenčionių rajono savivaldybė numato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą. Plano laikotarpiu planuojama įsigyti 27 vnt. ne mažesnės kaip 2 kub. m talpos tekstilės atliekų konteinerius. Šiuo metu rajone pastatyti 8 tekstilės atliekų surinkimo konteineriai konteinerinėse aikštelėse. Planuojami 27 vnt. konteinerių plėtra numatoma požeminių konteinerių aikštelėse – Pabradėje, Švenčionyse ir Švenčionėliuose. Kaimo vietovėse konteinerių plėtra planuojama pagal išreikštą poreikį.							
2.2.12	Buityje susidarantių pavojingų atliekų mobilių surinkimo konteinerių regiono gyventojam užtikrinimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	500	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiavimo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas butyje susidarantiems pavojingąsias atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas).							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
<p>Dabartiniu metu atskiras pavojingų atliekų surinkimas nėra pakankamai išvystytas, išskyrus kai kuriuos atskirų atliekų rūšių srautus (baterijos, EEJA). Praktiškai visos buityje susidaranti pavojingos atliekos gali būti priimanamos Vilniaus regione įrengtose DGASA. Siekiant pavojingų atliekų surinkimo sistemos plėtros, bei norint įgyvendinti šios sistemos rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidaranti pavojingas atliekas (išskyrus baterijų ir akumuliatorių atliekas), Regione planuojama panaudoti mobilius surinkimo konteinerius, pagal suderintą grafiką ir vietas, šie konteineriai sudarytų sąlygas gyventojams arčiau jų namų išmesti pavojingas atliekas.</p>							
2.2.13	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	2023–2027	Savivaldybės	Regioninė	-	-	
2.2.13.1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės			
2.2.13.2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	Švenčionių rajono savivaldybėje atnaujinimas, diferencijuoto apmokestinimo galimybių ir jų kontrolės priemonių įvertinimas						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Švenčionių rajono savivaldybėje taisyklių atnaujinimas bus atliekamas pagal poreikį, atsižvelgiant į AM planuojamas teisės aktų pataisas dėl Minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų kokybės reikalavimų ir kitų teisės aktų reikalavimų keitimo.							
2.2.14.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių	2024–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Švenčionių rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.</p> <p>Įgyvendinant šią priemonę bus siekiama mažinti gaminių ir pakuočių atliekų neigiamą poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai.</p> <p>Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, gamintojo atsakomybės principas nuo 2023 m. bus taikomas tabako gaminių plastikiniams filtrams, nuo 2024 m. – vienkartinėms plastikinėms drėgnosioms servetėlėms, oro balionėliams.</p>							
2.2.15.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis	2024–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės			

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Švenčionių rajono savivaldybėje						
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Nuo 2024 m. papildomai nustatyta pareiga gamintojams ir importuotojams, jų įsteigtomis organizacijomis padengti išlaidas, susijusias su tabako gaminių su filtrais, vienkartinį plastikinių drėgnų servetėlių ir oro balionėlių gaminių šiukšlių, randamų aplinkoje, ir atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, sutvarkymu. Savivaldybė, kiekvienais kalendoriniais metais iki vasario 1 dienos turės sudaryti sutartis su gamintojais ir importuotojais, jų įsteigtomis organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiais drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, vykdomo savivaldybės ar jos vardu, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo.</p>							
2.2.16.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės			€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Švenčionių rajono savivaldybė siekia padėti gyventojams, kurie, ardant asbestinius stogus, pastatų konstrukcijas ir kitus gaminius, kurių sudėtyje yra asbesto, susiduria su šių atliekų sutvarkymo iššūkiais, todėl kas antrus metus sieks suorganizuoti nemokamą asbesto turinčių atliekų surinkimą gyventojams patogiose vietose.							
2.2.17.	Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės priemonių plano vykdymas Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės		vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos, savivaldybės lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Švenčionių rajono Savivaldybėje veikia Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės komisija (sudaryta iš savivaldybės administracijos specialistų ir seniūnų, komisiją sudaro komisijos pirmininkas ir 4 nariai). Komisija veikia pagal Švenčionių rajono savivaldybės tarybos 2014 m. rugpjūčio 21 d. sprendimu Nr. T-124 patvirtintą Švenčionių rajono komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės vykdymo tvarkos aprašą. Švenčionių rajono komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės vykdymo tvarkos aprašas nustato Švenčionių rajono savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų (mišrių komunalinių atliekų, antrinių žaliavų, įskaitant pakuotės atliekas, buityje susidarančių didelių gabaritų komunalinių atliekų, biologiškai skaidžių, statybos ir griovimo, pavojingų atliekų, naudotų padangų ir kitų buityje susidarančių atliekų) tvarkymo paslaugos, išskyrus komunalinių atliekų naudojimą ir šalinimą, kokybės stebėsenos ir kontrolės vykdymo tvarką bei stebėsenos ir kontrolės rodiklius ir jų kriterijus. Šio Tvarkos aprašo tikslas - užtikrinti, kad Savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos būtų teikiamos laiku ir tinkamai laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymą.</p> <p>Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės komisija yra patvirtinusi kokybės stebėsenos ir kontrolės priemonių planą.</p>							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

III. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI

Atliekų, paruošti pakartotinai naudoti, kiekis t per metus

2021 M. 40 t/m
2027 M. 84 t/m

3.1. Tikrinant, valant ar taisant atliekomis tapusius produktus ar jų sudedamąsias dalis paruošti taip, kad jie būtų vėl tinkami naudoti be pradinio apdirbimo

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
3.1.1	Bendradarbiaujant su NVO dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra ir esamų eksploatacija	2021–2027	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	234	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Socialinių partnerių svarba yra labai didelė, siekiant įtraukti, palaikyti ir skleisti žinią apie dalijimosi daiktais naudą gyventojams. Ši priemonė skatina ir palaiko daiktų dalinimosi stotelių „DĖK‘ui“ plėtrą paremta bendradarbiavimu ir partneryste.							
3.1.2	Dalijimosi daiktais stotelių „DĖK‘ui“ tinklo plėtra naujai		VAATC (atsakingas)	Regioninė	780	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija		vykdytojas), Savivaldybės			surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėse iš gyventojų priimamos ne tik stambios atliekos (baldai, tekstilės gaminiai, buitinė technika, lengvųjų automobilių padangos), bet jose taip pat vykdoma Daiktų dalijimosi stotelė „DĖK‘ui“ plėtra. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nebereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti. T. y, daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti. Sukūrus Vilniaus regione dalijimosi daiktais infrastruktūrą – stoteles, populiarėja pakartotinio atliekų panaudojimo tendencija, keičiasi gyventojų vartojimo įpročiai ir kultūra, todėl labai svarbu jas ne tik įkurti, tačiau palaikyti ir esamas, palaikyti jau esamą tinklą.							
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK‘ui“ įrengimas naujai įrengiamoje DGASA Švenčionių rajono savivaldybėje	2023–2027	Švenčionių rajono savivaldybė	Savivaldybės		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
I prioriteto DGASA plėtros metu Švenčionių rajono savivaldybėje numatoma įrengti 1 DGASA aikštelę. Naujoje DGASA aikštelėje planuojama įrengti dalijimosi daiktais stotelę „DĖK‘ui“. Šios stotelės, tai erdvė tiems, kurie nenori teršti aplinkos nebereikalingais, tačiau vis dar geros būklės daiktais ir tiems, kurie suteiks daiktams antrus namus. Dalijimosi stotelėse daiktai renkami remiantis vienu svarbiausių kriterijų – tinkamumu naudoti. T. y., daiktai neturi būti prastos ir nepataisomos kokybės. Baldai, rakandai ar kiti nereikalingi daiktai gali turėti smulkių defektų, bet tai neturėtų kliudyti jais naudotis arba nebrangiai pataisyti.							
3.1.3	DĖK‘ui dirbtuvės „Atsinaujink“		VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	100	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
„DĖK‘ui“ dirbtuvėse įgyvendinamu projektu „Atsinaujink“ siekiama padėti žmonėms iš socialiai pažeidžiamų grupių bei turintiems mažiau galimybių darbo rinkoje, įgyti daiktų taisymo ar kitų įgūdžių ir žinių bei juos pritaikyti tiek kasdienybėje, tiek profesinėje veikloje. Stotelėje DĖK‘ui vyksta dirbtuvės/paskaitos.							
3.1.4	DĖK‘ui dirbtuvės Senjorų avilyje ir Eko piknikas		VAATC	Regioninė	78	vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
<p>Vilniaus „Senjorų avilyje“ veikia atviros medžio darbų „DĖK'ui“ dirbtuvės senjorams. Kelias dienas per savaitę senjorai gali atvykti ir meistrauti sau reikalingus daiktus, naudodamiesi įvairiausiais įrankiais, suteiktais Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centro. Ši priemonė ne tik prisideda prie daiktų remonto ir atnaujinimo, bet ir turi teigiamą įtaką vyresnio amžiaus žmonių socialinių įgūdžių palaikymui bei emocinei sveikatai, mažinama socialinė atskirtis. Eko piknikas senjorų avilyje prisidės prie Vilniaus senjorų užimtumo didinimo bei suteiks vyresnio amžiaus vilniečiams žinių apie atliekų tvarkymą rūšiovimą. Senjorai dalyvaus renginiuose/piknikuose, kurių metu vyks:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ praktinės veiklos, kurių metu dalyviai galės prisidėti prie senų, nenaudojamų daiktų atnaujinimo, sutaisymo, prikėlimo antram gyvenimui, ➤ dirbtuvėse bus naudojami iš stotelių DĖK'ui paimti daiktai siekiant juos atnaujinti ar perdaryti, ➤ dirbtuvių patalpose organizuojami švietėjiški renginiai apie vartotojiškumo mažinimą, klimato kaitą, ekologiją, ➤ į renginius įtraukiami įvairių tikslinių grupių atstovai: jaunimas, vyresnio amžiaus bei negalią turintys asmenys, dirbtuvių dalyviai prikėlę daiktus naujam gyvenimui galės parsinešti ir naudoti juos savo buityje. 							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

IV. ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI

4.1. Atliekų paruošimo perdirbti ir jų perdirbimo galimybių sukūrimas

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
4.1.1	Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės įvairioms atliekų tvarkymo veiksoms.	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 300	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Didelių gabaritų aikštelėse surinktų atliekų srautų atskiro surinkimo ir paruošimo naudojimui įrenginių plėtra Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje, siekiant sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekius.							
4.1.2	Regioninių Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių	2023–2024	VAATC (atsakingas vykdytojas), Savivaldybės	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	plėtra, pritaikant maisto (virtuvės) ir žaliųjų atliekų apdorojimui					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginiuose tvarkyti maisto (virtuvės) ir žaliąsias atliekas, iš dabar esamos MBA įrenginių infrastruktūros būtų panaudojami 4 biologinio džiovinimo tuneliai ir laisvos patalpos MVA ir ŽA priėmimui, paruošimui ir sijojimui. Šie tuneliai būtų rekonstruoti, įrengti anaerobiniam apdorojimui būtini įrenginiai, taip pritaikant juos kaip anaerobinio apdorojimo tunelius. Atsižvelgiant į surenkamų maisto (virtuvės) atliekų galimą užterštumą, planuojama diegti technologijas „sausam“ anaerobiniam apdorojimui.							
4.1.3	Biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikio, potencialo ir galimybių įvertinimas	2026–2027	VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Pradėjus atskirą maisto (virtuvės) atliekų surinkimą ir apdorojimą MBA įrenginiuose ir sparčiai didėjant surenkamiems šių atliekų kiekiui, turi būti vertinamas biodujų gamybos iš apdorotų biologiškai skaidžių atliekų srauto pajėgumų sukūrimo poreikis.							
4.1.4	Apdorotų atliekų srauto paruošimo pajėgumų sukūrimas, naudojimui aukšto kaloringumo reikalaujančiuose energetiniuose (deginimo) įrenginiuose	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant išplėsti apdorotų, energetinę vertę turinčių atliekų panaudojimo galimybes, numatomas papildomų įrenginių įdiegimas.							
4.1.5	Regioninių Mechaninio biologinio apdorojimo įrenginių	2026–2027	VAATC, MBA operatorius	Regioninė	3 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų	€

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
	atnaujinimas, siekiant apdoroti iš regiono gyventojų surinktą mišrų komunalinį srautą					surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Intensyviai eksploatuojant MBA įrenginius, planuojamas šių įrenginių atnaujinimas, kuris leistų užtikrinti MBA veiklos nepertraukiamumą ir efektyvumą.							
4.1.6	Aukštos pridėtinės vertės atliekų tvarkymo pajėgumų sukūrimas regioniniame sąvartyne	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 500	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atliekų srauto tvarkymo įrenginių leidžiančių vykdyti paklausą rinkoje turinčių produktų gamybą ir realizavimą, tuo pačiu mažinant veiklos sąnaudas sukūrimas.							
4.1.7	Aukštą pakartotinio panaudojimo potencialą turinčių atliekų srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas	2023–2027	VAATC	Regioninė		Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atskirai surinktų atliekų (DĖK'ui stotelėse, DGASA aikštelėse, apvažiavimo būdu ar k.t.) srautų atskyrimo ir paruošimo naudoti pajėgumų sukūrimas, siekiant pakartotinai panaudoti didesnius, tokį potencialą turinčius, atliekų kiekius.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

4.2. Atsinaujinančios energijos pajėgumų sukūrimas siekiant sumažinti energetinę priklausomybę ir didinti efektyvumą

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
				Organizacinė priemonė		Komunikacinė priemonė	
4.2.1	Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius	2023–2027	VAATC	Regioninė	2 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Atsinaujinančių energetinių resursų poreikio patenkinimas, įrengiant lokalius elektros energijos gamybos įrenginius, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							
4.2.2	Dujų, išgaunamų regioniniame sąvartyne, panaudojimas, įrengiant dujų degalinę ir dujinio transporto atliekų pervežimui įsigijimas	2024–2027	VAATC	Regioninė	1 600	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelėje dujų degalinės įrengimas, siekiant minimizuoti atliekų tvarkymui naudojamo transporto sąnaudas ir dujinio transporto priemonių, skirtų atliekų tvarkymui, įsigijimas.							
4.2.3	Regioniniame sąvartyne susidarančių biodujų surinkimas ir panaudojimas	2023–2027	VAATC	Regioninė	4 000	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
Regioniniame sąvartyne susidariusių biodujų panaudojimo galimybių plėtra, siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių naudojimą ir veiklos sąnaudų mažinimą.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

5.1. Atliekų šalinimas: atliekas, kurių nepavyksta išvengti, jų dalis ar medžiagas, kurių nepavyksta pakartotinai panaudoti, o vėliau – perdirbti ar kitaip panaudoti, šalinti nekeliant pavojaus visuomenės sveikatai ir aplinkai

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.1	Namų ūkiuose susidarančių asbesto atliekų šalinimo užtikrinimas Regioniniame sąvartyne	2021–2027	VAATC	Regioninė	1 280	Europos Sąjungos parama, vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€

Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas
 Siekiant sudaryti gyventojams tinkamai tvarkyti asbesto turinčias atliekas, susidarančias keičiant stogus ar atliekant remonto darbus, turi būti palaikoma šiuo metu regioninio sąvartyno sekcijoje asbesto turinčių atliekų šalinimo aikštelės eksploatacija, bei naujai įrengtos asbesto turinčių atliekų šalinimo subsekcijos eksploatacija.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.2	Regioniniame sąvartyne susidarančių nuotekų (paviršinių nuotekų, sąvartyno filtrato ir koncentrato) kiekio kontrolės ir tvarkymo priemonių plėtra	2023–2027	VAATC	Regioninė	1 200	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant mažinti iš regioninio sąvartyno su nuotekomis perduodamų teršiančių medžiagų kiekius, planuojama sąvartyno nuotekų tvarkymo sistemos plėtra ir modernizavimas.							
5.1.3	Regioninio sąvartyno eksploatacijos užtikrinimas		VAATC	Regioninė	37 800 (įskaitant mokesčių už aplinkos teršimą) ⁸	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Mažėjantis mišrių komunalinių atliekų kiekis ir atliekų panaudojimo energijai gauti infrastruktūra lemia tai, kad vis mažiau komunalinių atliekų šalinama sąvartynuose, tačiau sąvartynų eksploatacija turi būti užtikrinta, jog atliekos būtų saugiai ir tinkamai pašalintos.							
5.1.4	Sąvartynų (veikiančio ir uždarytų) ir šalinamų atliekų monitoringo vykdymas		VAATC	Regioninė	168	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant tinkamos, galiojančios teisės aktus atitinkančios, bei aplinką tausojančios regioninio sąvartyno veiklos, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas aplinkos monitoringu vadovaujantis aplinkos monitoringo programa, taip pat turi būti vertinamas uždarytų sąvartynų poveikis palinkai.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

⁸ Nepavojingųjų atliekų sąvartyne šalinamų atliekų mokestis už aplinkos teršimą.

Nr.	Priemonė	Įvykdymo terminas (metai)	Vykdytojai	Priemonės lygmuo	Finansinės projekcijos, tūkst. eurų	Finansavimo šaltinis	Priemonės tipas
5.1.5	Uždarytų atliekų šalinimo vietų priežiūra		VAATC	Regioninė	336	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Priežiūros vykdymas, siekiant užtikrinti įdiegtų uždarymo metu įdiegtų priemonių tęstinumą, mažinančių galimą neigiamą aplinkosauginį poveikį.							
5.1.6	Poreikio reikultivuoti uždarytą sąvartyną monitoringas		VAATC	Regioninė	-	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Vertinamos galimybės uždarytų sąvartynų teritorijose vykdyti kitas veiklas, nesusijusias su atliekų tvarkymu, jei reikia panaikinant pašalintų atliekų sankaupas sklypuse.							
5.1.7	Sąvartyno naujos sekcijos įrengimas		VAATC	Regioninė	8 000	Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už atliekų surinkimą ir tvarkymą lėšos ir kitos lėšos	€
Pasirinkimo pagrindimas ir priemonės aprašymas							
Siekiant užtikrinti planingą sąvartyno plėtrą, planuojama įrengti naują regioninio sąvartyno sekciją, jog net ir sumažėjus atliekų kiekiui patenkančiam į sąvartyną, būtų užtikrintas saugus šių atliekų šalinimas.							

Organizacinė priemonė

Komunikacinė priemonė

Investicinė priemonė

Analitinė priemonė

Reguliacinė priemonė

Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo⁹:

16 lentelė. VAPTP užduotys ir siekiai

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Plano priemonėmis ¹⁰
Padidinti pakartotinai naudoti paruošiamų ir perdirbamų komunalinių atliekų kiekį	260.1. - 260.2.	Iki 2025 m	Ne mažiau 55 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	1.1.2; 1.1.3; 1.1.4; 2.2.2.; 2.2.5; 2.2.6; 2.2.10; 2.2.11; 2.2.12; 2.2.13; 2.2.14; 2.2.15; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7
		Iki 2027 m	ne mažiau kaip 57 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	
		Iki 2030 m	ne mažiau kaip 60 proc. susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta	
Sumažinti sąvartynuose šalinamų komunalinių atliekų kiekį	260.3.	iki 2027 m.	ne daugiau kaip 8 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	1.1.3; 1.1.4; 2.2.5; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.9; 2.2.12; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 4.1.1; 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.5; 4.1.6; 4.1.7
		Iki 2030 m	ne daugiau kaip 5 proc. visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) šalinama sąvartyne	
Padidinti atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekį	261.1.	2025 m	70 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų	1.1.1; 1.1.3; 1.1.4; 2.2.5; 2.2.6; 2.2.7; 2.2.10; 2.2.11; 2.2.12; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3;

⁹ Užduotims keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

¹⁰ Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	Įgyvendinimo terminas	Siekis	VAPTP užduočių įgyvendinimas Plano priemonėmis ¹⁰
		2027 m	80 proc. susidariusių komunalinių atliekų kiekio	
Aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose	261.2.	Iki 2024 m.	aprūpinti namų ūkius biologinių atliekų surinkimo priemonėmis urbanizuotose vietovėse, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, arba užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, taip pat užtikrinti, plėtoti ir skatinti kompostavimo bendruomenių daržuose sistemą.	2.2.6; 2.2.7; 2.2.9
Aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis buityje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.5.	iki 2025 m.		2.2.3; 2.2.11;
Užtikrinti galimybę atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas	261.6.	iki 2025 m.		2.2.3; 2.2.11
Išplėsti DGASA tinklą	261.7.5.	iki 2027 m.	kaimo vietovėse įrengti po vieną DGASA ne didesniu kaip 15 km atstumu nuo gyvenamųjų teritorijų, o miestuose – vieną DGASA 10 km atstumu tarp tokių aikštelių arba aprūpinančią bent 40 000 gyventojų	1.1.1; 2.2.3; 2.2.4;

Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo plano priemonės, kuriomis siekiama VAPTP nustatytų komunalinių atliekų tvarkymo užduočių, kurioms nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių, įgyvendinimo¹¹:

17 lentelė. Kitos užduotys, keliamos VAPTP.

Užduotis	VAPTP	
	VATPT užduočių įgyvendinimas Plano priemonėmis ¹²	
Sudaryti galimybę buityje susidarančioms išrūšiuotoms statybinėms atliekoms surinkti	261.3.	1.1.2; 2.2.3
Atskirai surinkti baldų, elektros ir elektroninės įrangos, baterijų ir akumuliatorių atliekas. Savivaldybės privalo užtikrinti, kad jų organizuojamos komunalinių atliekų tvarkymo sistemos neatsisakytų priimti baterijų ir akumuliatorių atliekų iš gyventojų arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis	261.4	2.2.1; 2.2.2
Gyvenamuosiuose daugiabučių namų rajonuose, atliekų surinkimo aikštelėse, šalia mišrių komunalinių atliekų konteinerių pastatyti antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius vadovaujantis aplinkos ministro nustatyta tvarka	261.7.1.	2.2.1; 2.2.2
Kolektyviniuose soduose pastatyti, jei trūksta, kolektyvinius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) konteinerius ir užtikrinti, kad jie būtų ištuštinami laiku	261.7.2.	2.2.1; 2.2.2
Individualių gyvenamųjų namų gyventojams pastatyti individualius antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalų, įskaitant pakuočių atliekas) surinkimo konteinerius arba užtikrinti kitas gyventojams patogias antrinių žaliavų surinkimo priemones, taip pat užtikrinti, kad konteineriai būtų ištuštinami laiku	261.7.3.	2.2.1; 2.2.2
Pastatyti specialius konteinerius tekstilės, pavojingosioms, statybinėms atliekoms surinkti arba užtikrinti gyventojams kitas priemones ir būdus buityje susidarančioms tekstilės, pavojingosioms ir	261.7.4.	2.2.3; 2.2.4; 2.2.10; 2.2.11;

¹¹ Užduotims nėra keliami įgyvendinimo termino ir/ar kiekybiškai išreikštų rezultato rodiklių.

¹² Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 m plano priemonės padedančios užtikrinti VAPTP užduočių įgyvendinimą.

Užduotis	VAPTP	VATPT užduočių įgyvendinimas Plano priemonėmis ¹²
statybinėms atliekoms atskirai surinkti (apvažiuojamasis surinkimas ne rečiau kaip 4 kartus per metus, individuali atliekų išvežimo paslauga pagal gyventojų užsakymą, specialūs maišai ar kitos priemonės)		
Teikti gyventojams aplinkos ministro nustatyta tvarka patvirtintą išsamią informaciją apie visų atliekų srautų atskiro surinkimo galimybes.	261.7.6.	1.1.1; 2.1.1; 2.1.3;
Peržiūrėti ir pakoreguoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. liepos 24 d. nutarimu Nr. 711 patvirtintų Vietinės rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžio nustatymo taisyklių nuostatas, ir nustatyti mokesčių už komunalines paslaugas komercinėms patalpoms apskaičiavimą ne pagal patalpų plotą.	261.7.7.	2.2.13

2. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR INFRASTRUKTŪROS POREIKIS

2.1. Komunalinių atliekų susidarymo prognozė

Komunalinių ir kitų atliekų susidarymo prognozė 2022-2027 metams Plane atlikta remiantis AAA 2015–2021 metų Švenčionių rajono savivaldybės, Vilniaus regiono ir Lietuvos Respublikos komunalinių ir kitų atliekų susidarymo istoriniais duomenimis, kuriais remiantis atliekamas prognostinis vertinimas komunalinių ir kitų atliekų susidarymas iki 2027 metų. Susidarančių komunalinių ir kitų atliekų kiekio pokyčiams Švenčionių rajono savivaldybėje iki 2027 m. daro įtaką:

- gyventojų skaičiaus pokyčiai,
- ekonomikos augimo tendencijos,
- vartojimo įpročių pokyčiai.

Prognozuojant Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekių susidarymą iki 2027 m. vadovaujamosi VAPTP numatytomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis, kuriose numatyta, jog komunalinių atliekų kiekis 2020 m. siekęs 1,35 mln. t, turėtų mažėti ir 2027 m. būti apie 1,2 mln. t., taip pat numatoma, jog 2022 pabaigoje ir 2023 m. išaugus energetinių resursų ir žaliavų kainoms, tikėtinas gyventojų vartojimo mažėjimas.

Atliekų kiekių susidarymo prognozės atliktos įvertinant įvairių institucijų paskelbtas Lietuvos ekonominių rodiklių ir gyventojų skaičiaus kitimo prognozes, t. y.:

- 🇺🇦 Gyventojų skaičiaus pokytį Švenčionių rajono savivaldybėje;
- 🇺🇦 Gyventojų skaičiaus Vilniaus apskrityje prognozėmis (Eurostat¹³);
- 🇺🇦 Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumo skaičiavimais regione;
- 🇺🇦 AAA pateikiama informacija apie 2020-2021 m. atskirų komunalinių atliekų srautų surinkimo kiekius savivaldybėse;
- 🇺🇦 VAPTP pateikiamomis komunalinių atliekų susidarymo prognozėmis iki 2027 m.

---

¹³ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/proj_19rp3/default/table?lang=en

Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertintas kompostavimas individualiose valdose, remiantis Švenčionių rajono savivaldybėje išdalintų individualaus kompostavimo priemonių galimu panaudojimo efektyvumu, bei darant prielaidą, kad 20 proc. vienbučių ir dvibučių namų žaliąsias ir kitas bioskaidžias atliekas kompostuoja vietoje nuosavomis kompostavimo priemonėmis. Komunalinių atliekų susidarymo prognozėje įvertinamas per vienkartinės pakuotės užstato sistemą surenkamų atliekų kiekis bei jų surinkimo tendencijos 2019–2021 metais Švenčionių rajono savivaldybėje.

18 lentelė. Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas savivaldybėje.

Atliekų rūšis	Surinkta 2021 m., t	Kiekis, kurį papildomai galima surinkti ¹⁴	Sistemos efektyvumas regione
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	95	594	14%
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	26	871	3%
PET pakuočių atliekos	7	64	9%
Kombinuotų pakuočių atliekos	3	63	4%
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	9	159	5%
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	105	526	17%

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Prognozuojant Švenčionių rajono savivaldybės komunalinių atliekų kiekio susidarymą daroma prielaida, kad antrinių žaliavų, įskaitant pakuotę surinkimas Švenčionių rajono savivaldybėje kiekvienais metais ne mažiau kaip 12 % bus efektyvesnis, palyginti su 2021 metais buvusiu efektyvumu.

19 lentelė. Švenčionių rajono savivaldybėje komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė 2021–2027 m., vnt., t.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Švenčionių rajono gyventojų skaičiaus prognozė, vnt.	22359	22453	22486	22454	22429	22396	22359
Susidaręs KA kiekis tonomis (nevertinant atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir užstato sistemoje surenkamo atliekų kiekių)	8588	8310	8612	8624	8743	8733	8590
Susidaręs KA kiekis tonomis įvertinus atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų	13901	14187	14558	14681	14926	15062	15409

¹⁴ Atsižvelgiant į 2021 m metų Vilniaus regiono savivaldybių mišrių komunalinių atliekų sudėties tyrimus

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
biologinių atliekų kiekį, užstato sistemoje surenkamą atliekų kiekį							

Šaltinis: Sudaryta konsultanto

Švenčionių rajono savivaldybės 2021–2027 metų komunalinių atliekų kiekio susidarymo prognozė pagal atliekų rūšis pateikiama priede Nr. 6.

2.2. Infrastruktūros plėtra

Siekiant įgyvendinti Plano tikslus ir uždavinius planuojama sukurti ir vystyti atliekų tvarkymo infrastruktūros objektus.

Planuojama rūšiuojamojo surinkimo ir atliekų sutvarkymo vietoje plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje:

 Antrinių žaliavų surinkimo priemonių palaikymas ir plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje

Vadovaujantis atliekų tvarkymo hierarchija, prioritetas teikiamas komunalinių atliekų perdirbimui, todėl pagrindinis komunalinių atliekų tvarkymo tikslas – atskirti kuo daugiau atliekų į specializuotus srautus, išplečiant ir palaikant antrinių žaliavų pirminį rūšiavimą. Tokios žaliavos yra geresnės kokybės ir tinkamesnės perdirbimui, negu išskirtos iš mišrių komunalinių atliekų srauto rūšiavimo linijos pagalba.

Siekiant įgyvendinti priemonę, 2022–2027 m. laikotarpyje planuojama įsigyti 7000 komplektų (komplektą sudaro 2 vnt. konteinerių) naujų individualių rūšiavimo konteinerių gyventojams.

 Individualių kompostavimo priemonių (dėžių) plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje

Siekiant įgyvendinti bioskaidžių atliekų sutvarkymo užduotis, numatytas VAPTP, planuojama plėtoti kompostavimo šių atliekų susidarymo vietose priemonę, Regioniniu principu perkant ir aprūpinant gyventojus (ypač urbanizuotose vietovėse) kompostavimo dėžėmis, kurios būtų lengvai surenkamos ir patvarios, jose užtikrinamas oro judėjimas, svarbus optimaliam biologiniam atliekų skaidymuisi. Kompostavimo dėžės namų ūkiams – papildoma priemonė maksimaliai sumažinti į buitinių atliekų konteinerius, MBA ir sąvartyną iškeliaujančių atliekų kiekius.

Švenčionių rajono savivaldybė numato kompostavimo konteinerių – kompostinių dėžių ir bendro naudojimo konteinerių – plėtrą. Kompostinių dėžių plėtra numatoma pagal individualų poreikį – Savivaldybė planuoja įsigyti 3 tūkst. kompostinių dėžių. Šiuo metu renkami gyventojų sąrašai, kurie išsakę norą turėti kompostavimo dėžę savo namų ūkyje. Pagrindinė

kompostavimo dėžių plėtra planuojama kaimo vietovėse.

🚧 Žaliųjų atliekų surinkimo priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje

Švenčionių rajono savivaldybė numato žaliųjų atliekų surinkimo bendro naudojimo konteinerių plėtrą. Planuojama įsigyti 74 bendro naudojimo žaliųjų atliekų konteinerius – 2 kub. m. 40 vnt. ir 1,1 kub. m. 34 vnt. Pagrindinė bendro naudojimo žaliųjų atliekų konteinerių plėtra numatyta prie kapinių ir sodų bendrijose Švenčionyse, Švenčionėliuose ir Pabradėje.

🚧 Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo (toliau – MVA)¹⁵ infrastruktūros sukūrimas vystymas

MVA iš Vilniaus regiono savivaldybių urbanizuotų teritorijų, kuriose gyventojų – daugiau nei 2000, būtų renkamos mišriu (kombinuotu) būdu, t. y. konteineriais arba maisto (virtuvės) atliekų surinkimo maišais, arba kombinuojant šiuos abu atliekų surinkimo būdus. Taip pat siekiant ir toliau Regione vystyti atliekų kompostavimą, planuojama padėti gyventojams užtikrinti kompostavimą šių atliekų susidarymo vietose, t. y. dalinant kompostavimo dėžes, bei vykdant švietėjišką veiklą ir mokinant gyventojus, kaip patiems pasigaminti kompostavimo dėžes.

Priklausomai nuo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultatų, vykdomo Ukmergės rajono savivaldybėje, Švenčionių rajono savivaldybėje bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas iš numatomų 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvų:

- MVA surinkimas maišais;
- MVA surinkimas maišais, vėliau pereiti prie bioskaidžių atliekų konteinerių;
- MVA surinkimas bioskaidžių atliekų konteineriais.

Nusprendus pasirinkti maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą konteineriniu būdu, planuojama įsigyti 33 vnt. ne mažesnės kaip 1,1 kub. m talpos maisto atliekų konteinerius.

Namų ūkiai, patenkantys tarp gyvenviečių, kuriuose nebūtų vykdomas rūšiuojamasis surinkimas iš gyventojų galėtų savo MVA kompostuoti namuose arba kartu su žaliosiomis atliekomis pristatyti į kompostavimo aikšteles.

Rūšiuojamuoju būdu surinktos MVA bus vežamos į Vilniaus MBA įrenginius, kuriuos siekiant tinkamo šių atliekų tvarkymo numatoma etapais pertvarkyti.

---

¹⁵ Parengta remiantis investiciniu projektu „Atskirai surinktų maisto atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas Vilniaus regione“.

✚ Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje:

Siekiant įgyvendinti atliekų rūšiuojamojo surinkimo užduotis, numatytas VAPTP, t. y. iki 2025 m. aprūpinti gyventojus surinkimo priemonėmis butyje susidarančioms tekstilės atliekoms surinkti arba suteikti galimybę atliekų tvarkytojams aprūpinti gyventojus šiomis priemonėmis, Švenčionių rajono savivaldybė numato tekstilės atliekų konteinerių plėtrą.

Plano laikotarpiu planuojama įsigyti 27 vnt. ne mažesnės kaip 2 kub. m talpos tekstilės atliekų konteinerius. Šiuo metu rajone pastatyti 8 tekstilės atliekų surinkimo konteineriai aikštelėse. 8 esami tekstilės atliekų surinkimo konteineriai įsigyti ir pastatyti 2020 m. įgyvendinant projektą „Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių įsigijimas Švenčionių rajono savivaldybėje“. Planuojama 27 vnt. konteinerių plėtra numatoma požeminių konteinerių aikštelėse – Pabradėje, Švenčionyse ir Švenčionėliuose. Kaimo vietovėse konteinerių plėtra planuojama pagal išreikštą poreikį.

✚ DGASA tinklo plėtra:

Siekiant užtikrinti VAPTP esančių užduočių susijusių su DGASA tinklo plėtra įvykdymo, planuojama didinti didelių gabaritų surinkimo aikštelių skaičių ir tobulinti jų veiklą. Švenčionių rajono savivaldybės DGASA aikštelių plėtra, tai minimalių VAPTP reikalavimų įgyvendinimas rajone, ir jam nustatomi stebėsenos rodikliai.

DGASA tinklo plėtra vykdoma atsižvelgiant į VAPTP DGASA tinklo plėtos užduotis, t. y. planuojama aikštelių plėtra tose savivaldybių teritorijose, kuriose neužtikrinami DGASA tinklo plėtrai taikomi reikalavimai, bei atsižvelgiant į savivaldybių specifiką, susijusią su gyventojų skaičiaus kaitos tendencijomis, t. y. teritorijose kur gyventojų skaičius pastaraisiais metais turi tendenciją didėti.

✚ DGASA plėtra apima 1 DGASA aikštelės įrengimą Švenčionių rajono savivaldybėje;

Į DGASA atliekų turėtojai pristato savo transportu. DGASA priimamos nustatytomis darbo valandomis. Priimtos atliekos laikinai laikomos, vėliau perduodamos tolimesniems atliekų tvarkytojams tvarkymui ar šalinimui. Jokia atliekų apdorojimo arba ardymo veikla aikštelėje negalima, buities pavojingų atliekų tvarkymas (perpylimas, atskiedimas, ardymas ir pan.) aikštelėje neatliekamas.

Į DGASA yra priimamos šios atliekos: popierius ir kartonas, tekstilė, plastmasė, stiklas, mediena (neapdorota), naudotos padangos, metalo laužas, statybines atliekas, žaliosios atliekos, didelių gabaritų atliekos, elektros ir elektroninės įrangos atliekos, butyje susidarančios pavojingosios atliekos.

DGASA priimamos pavojingosios atliekos – pavojingosios atliekos, susidarančios namų

ūkyje.

14 pav. Atliekų konteineriai.

Priimtos atliekos laikinai laikomos šioms atliekoms skirtose ir atitinkamai paženklintose zonose.

Atliekos laikomos konteineriuose, pastatytuose lauke, buities pavojingų atliekų priėmimo pastate (b), buities elektronikos atliekų priėmimo pastate (c).

Kiekvienas naudojamas konteineris pažymėtas, nurodant, kokios rūšies atliekoms jis skirtas. Asfaltuotoje aikštelėje atliekos laikomos įvairios talpos atviruose ir uždaruose konteineriuose ar specialios dangos. Konteinerių talpa svyruoja nuo 7 iki 30 m³, konteineriai konkrečių atliekų laikymui parenkami atsižvelgiant į atliekų priėmimo poreikį. Kiekviena pavojingųjų atliekų rūšis bus atskirai saugoma statinėse, konteineriuose bei nedidelėse dėžėse. Pavojingų atliekų laikymo zonoje numatomos atskiros atliekų laikymo talpos, kurių dydis svyruoja nuo 50 iki 200l. Akumuliatoriams ir gyvsidabrio turinčių lempų atliekoms laikyti numatyti konteineriai.

Aikštelėje atvežtos atliekos sveriamos techninėmis svarstyklėmis. Stacionarių atliekų svėrimo įrenginių Aikštelėje nėra. Atliekų, kurių svarstyklėmis pasverti neįmanoma (pvz. didelių gabaritų baldai, statybinės atliekos), preliminarus svoris nustatomas vadovaujantis įmonės direktoriaus įsakymu patvirtinta dažniausiai pristatomų atliekų preliminarių svorių lentele. Aikštelėje taip pat gali būti kiti įrenginiai: pakavimo presas, ratinis krautuvas ir kt.

15 pav. DĖK'ui iniciatyva.

Naujai statomoje DGASA aikštelėje Švenčionių rajono savivaldybėje planuojama daiktų

dalinimosi (DĒK'ui) aikštelės įrengimą.

16 pav. Stotelių DĒK'ui sistema.

Gyventojai nereikalingus, bet tvarkingus ir tinkamus naudoti daiktus gali pristatyti į DGASA darbo metu. Daiktai turi būti tinkami naudoti pagal tiesioginę paskirtį – neskleidžiantys blogo kvapo, neužteršti, tvarkingi, nesulūžę, išskyrus atvejus, kai daikto defektas yra lengvai sutvarkomas. Jeigu pristatomi išardyti daiktai, kartu su visomis daikto surinkimui reikalingomis detalėmis turi būti pateikiama surinkto daikto nuotrauka (nuotrauka gali būti ir skaitmeninio formato) ir jeigu yra – naudojimosi instrukcija.

Priimtą daiktą Operatorius ar Savanoris nufotografuoja, nuotrauką patalpina stotelių DĒK'ui duomenų bazės tinklapyje (toliau – duomenų bazė) priskirdamas atitinkamai kategorijai (baldai patalpinami skiltyje „Baldai“, interjero detalės patalpinamos skiltyje „Interjero detalės“, daiktai, kurių negalima priskirti kuriai nors kategorijai, patalpinami skiltyje „Kiti“). Aprašyme Operatorius ar Savanoris nurodo reikšmingas daikto savybes (pavyzdžiui, daikto privalumą ar defektą). Priimtas daiktas nufotografuojamas ir patalpinamas į duomenų bazę.

Duomenų bazėje, suteikiama galimybė rezervuoti, nurodant lankytojo vardą ir elektroninio pašto adresą, kuriais asmuo bus identifikuojamas atsiimant rezervuotus daiktus. Atidavimo dieną, rezervuoti daiktai yra atiduodami lankytojui rezervavusiam daiktą.

17 pav. Stotelės DĒK'ui.

Kita Vilniaus regiono infrastruktūros plėtra:

🚧 Graičiūno atliekų tvarkymo aikštelės plėtra, pritaikant plataus profilio veikloms (regioninės infrastruktūros plėtra)

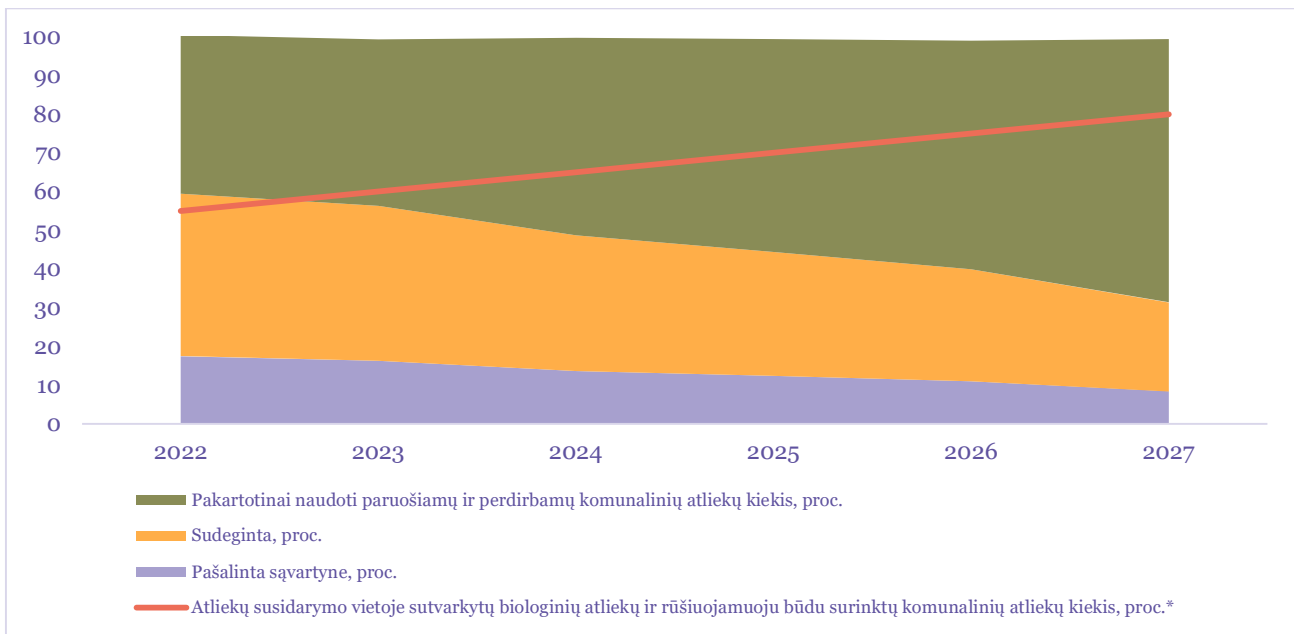
Atliekų ardymo ir apdorojimo metu kartu su į tolesnį panaudojimą nukreipiamų atliekų srautu susidarys medienos, tekstilės, plastiko, gumos, metalo atliekos ir kitos atliekos, tinkančios tolesniam apdorojimui (pvz. putplastis, gipskartonas). Atliekos, esant poreikiui ardomos, smulkinamos mobiliu smulkintuvu. Esant poreikiui, sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamas atliekų apdorojimo mechaninis įrenginys. Sandėliavimo paskirties patalpose įrengiamos patalpos įrangos bei konteinerių aptarnavimui. Naudojimui tinkamos susidariusios atliekų frakcijos perduodamos atliekų tvarkytojams, o pakartotiniam panaudojimui skirti daiktai atskiriami iš atliekų srauto ir perduodami į pakartotiniam naudojimui skirtų daiktų stoginę.

🚧 Regioninio sąvartyno naujos sekcijos įrengimas ir senos uždarymas (regioninės infrastruktūros plėtra)

Regioninis sąvartynas pradėtas eksploatuoti 2007 m. spalio mėnesį. Sąvartyno įrengimas suskirstytas etapais. Sąvartyno eksploatavimo periode šalinamomis atliekomis palaipsniui, vieną sekciją užpildžius, pradedama pildyti kita sekcija. 1-osios sekcijos, kuri buvo pastatyta 2007 m. ir kurioje pradėtos kaupti atliekos, plotas – 8,8 ha, 2013 m. pastatyta ir pradėta eksploatuoti antroji sąvartyno sekcija, kurios plotas 6 ha. Iki 2022 m. pradžios į sąvartyną pristatyta jau priimta apie 2,5 mln. tonų atliekų. Išnaudojus visą kaupo tūrį įrengtose sąvartyno sekcijose, 2023 m. planuojama naujos, 3-iosios sąvartyno sekcijos statyba, kurioje būtų tvarkomos regione susidariusios ir tolesniam perdirbimui netinkamos atliekos (pvz. po atliekų deginimo likę pelenai, šlakai).

Vystant sąvartyną ir palaipsniui užpildžius visas įrengtas sąvartyno sekcijas, sąvartynas bus uždarytas, palaipsniui uždengiant sąvartyno kaupą, įrengus 3-iają sąvartyno sekciją, nebeeksploatuojamos sąvartyno sekcijos bus uždaromos. Po sąvartyno uždarymo 30 metų bus tęsiamas sąvartyno priežiūros po uždarymo laikotarpis, vykdomas iš sąvartyno išsiskiriančių dujų monitoringas.

Įgyvendinus numatomą infrastruktūros plėtrą numatoma komunalinių atliekų tvarkymo prognozė pateikiama paveiksle Nr. 20.

18 pav. Komunalinių atliekų naudojimas / šalinimas.

3. PLANO ĮGYVENDINIMO POVEIKIO ĮMOKŲ UŽ ATLIEKŲ TVARKYMĄ DYDŽIUI VERTINIMAS

Reikšmingiausias Vilniaus regiono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plane numatytų sprendinių įgyvendinimo poveikis įmokoms už komunalinių atliekų tvarkymą susijęs su investicijomis į regioninės atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtojimą ir pertvarkymą, galimu atskiro maisto (virtuvės) atliekų surinkimo pabrangimu, aplinkos teršimo mokesčio didėjimu (už atliekas šalinamas sąvartyne).

Pagrindinės investicijos regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą:

- **Maisto (virtuvės) atliekų tvarkymo infrastruktūros sukūrimas ir esamų MBA įrenginių pritaikymas atskiram MVA srautui.**
Remiantis preliminariais skaičiavimais, pasirengimo maisto (virtuvės) atliekų tvarkymui MBA vertė gali siekti 4 mln. Eur, kuriai pagal LR pelno mokesčio įstatymą taikomas 8 metų amortizavimo laikotarpis. Priklausomai nuo įrenginių apkrovimo šių įrenginių naudingas tarnavimo laikas galėtų būti 12 metų;
- **Investicijos į sąvartyno naujos sekcijos įrengimą.**
Remiantis preliminariais skaičiavimais investicijos į sąvartyno naujos sekcijos įrengimą gali būti apie 8 mln. Eur., kurios naudingas tarnavimo laikas turėtų siekti 20 ar daugiau metų;
- **Investicijos į Regioniniame sąvartyne susidarančių biodujų surinkimo ir panaudojimo priemonių diegimą.**
Investicijų į sąvartyne susidarančių biodujų surinkimo ir panaudojimo priemonės bendra vertė preliminariais skaičiavimais gali siekti 5,6 mln. Eur, kuriai taikomas 8 metų naudingas tarnavimo laikas.

Priklausomai nuo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultatu, kuris šiuo metu vykdomas Ukmergės rajono savivaldybėje, Švenčionių rajono savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos:

- Maisto atliekų surinkimas maišais;
- Maisto atliekų surinkimas maišais, vėliau pereiti prie individualių konteinerių;
- Maisto atliekų surinkimas specialiuose konteineriuose.

Vertinama, kad vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos tenkančios namų ūkiui per mėnesį įgyvendinus regioninio plano investicines priemones neturėtų didėti daugiau 4–6%, priklausomai nuo surenkamo atliekų kiekio ir surinkimo dažnio. Prognozuojama, kad Švenčionių rajono savivaldybei nusprendus atskirą maisto (virtuvės) atliekų srautą rinkti maišais kartu su mišrių komunalinių atliekų srautu, šio srauto surinkimo kaina neturėtų keistis ir būtų lygi MKA atliekų surinkimo kainai. Nusprendus MVA surinkimą vykdyti konteinerine

sistema, įmokos už atliekų tvarkymą gyventojams gali didėti. Prognozuojama, kad tokiu būdu atskirai surenkamo MVA srauto surinkimo kaina gali didinti surinkimo kainą 4 – 6 proc. Šis galimas pokytis daugiausia priklausys nuo MVA surinkimo sistemos diegimo apimties savivaldybėje ir šios paslaugos pagrindinės charakteristikos - surinkimo dažnio. Nusprendus įgyvendinti 2 alternatyvą – visų pirma maisto (virtuvės) atliekų srautą rinkti maišais, o laikotarpio eigoje pereiti prie atliekų rinkimo konteinerine sistema – mokesčių, susijusių su atliekų tvarkymu, pasikeitimas gyventojams gali būti juntamas laikotarpio eigoje – perėjus prie konteinerinės sistemos dėl ankščiau nurodytų priežasčių.

20 lentelė. Komunalinių atliekų tvarkymo išlaidos Švenčionių rajono savivaldybėje, kuriose įvesta rinkliava.

Savivaldybė	2021 m. vidutinės atliekų tvarkymo išlaidos, tenkančios namų ūkiui per mėnesį, Eur/l namų ūkiui /mėn.
Švenčionių r. sav.	5,16

Šaltinis: AAA

Didžiausią įtaką mokesčiams turės nuo 2023 metų padidėsiantis mokestis už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne (nuo 15 eur/t iki 50 eur/t¹⁶), kuris kasmet bus indeksuojamas pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, taikant indeksavimo koeficientą, kuris nustatomas Lietuvos statistikos departamento apskaičiuotą ir Oficialiosios statistikos portale paskelbtą mokestinių metų vartotojų kainų indeksą dalijant iš šimto. Siekiant mažinti šio mokesčio didėjimo įtaką vidutinėms atliekų tvarkymo išlaidoms, tenkančioms namų ūkiui, Plano priemonės orientuotos į regioniniame sąvartyne šalinimų atliekų kiekio mažinimą.

Atliekų patenkančių į sąvartyną kiekio mažėjimui daugiausiai įtakos turės MVA, tekstilės, antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių surinkimo sistemos efektyvumas. MVA srauto atskiras surinkimas, gali sumažinti į MBA patenkančių atliekų kiekį daugiau nei 200–250 t. atliekų, o tekstilės atliekų atskiras surinkimas, kuris remiantis atliekų sudėties tyrimais, apie 500–600 t. atliekų. Efektyvesnis šių atliekų srautų rūšiuojamasis surinkimas sudaro prielaidas sumažinti sąvartyne šalinamų atliekų kiekį, t. y. atskirai surinktos MVA sutvarkomos ir nepatenka į sąvartyną, o atskirai surinktas MVA srautas padidina MBA galimybes įrenginiuose atskirti daugiau antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių iš mišraus atliekų srauto.

Antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių, patenkančių į MBA su mišriomis komunalinėmis atliekomis (šiuo metu, remiantis atliekų sudėties tyrimais, vidutiniškai regione kartu su mišriomis komunalinėmis atliekomis patenka apie 31 % antrinių žaliavų, tame tarpe pakuočių), kiekio sumažėjimas, turi vieną didžiausių potencialų mažinti tiek patenkančių mišrių komunalinių atliekų į MBA, tiek į sąvartyną.

¹⁶ Mokesčiui taikoma indeksavimo tvarka, pagal LR mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 7 str. 9 d.

Net ir ženkliai padidinus atskirai surinktų ir sutvarkytų atliekų kiekį, prognozuojama, kad suma mokesčio sumokamo už aplinkos teršimą nepavojingų atliekų sąvartyne 2027 metais bus 1,5 karto didesnė nei sumokama šiuo metu.

Atkreipiamas dėmesys, kad Plane nėra vertinama Valstybinės kainų ir energetikos komisijos sąvartyno vartų mokesčio ir kitų galimų mokesčių reguliavimo įtaka sąvartyno vartų mokesčiui ir įmokoms už atliekų tvarkymą, taip pat galimi minimalių komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės reikalavimų pasikeitimai, kurie gali turėti įtakos komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos apimtims Vilniaus regiono savivaldybėse. Galimą įtaką taip pat gali koreguoti Europos Sąjungos skiriamos paramos dydis ir intensyvumas priemonėse.

4. PLANO ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

Už Švenčionių rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plano priemonių stebėseną atsakinga Švenčionių rajono savivaldybė.

21 lentelė. Valstybinio atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną Švenčionių rajono savivaldybėje.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
260.1.	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Švenčionių rajono savivaldybėje paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)	41		44		51		55		57		57
260.3.	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Švenčionių rajono savivaldybėje šalinama sąvartyne (proc.)	17,5		16,3		13,7		12,4		11		8
261.1.	Atliekų susidarymo vietoje sutvarkytų biologinių atliekų ir rūšiuojamuoju būdu surinktų komunalinių atliekų kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje, proc.	55		60		65		70		75		80

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ										
		2022	2023 I	2023 II	2024 I	2024 II	2025 I	2025 II	2026 I	2026 II	2027 I	2027 II
<p>Paiškinimas: Priklausomai nuo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultatų, kuris šiuo metu vykdomas Ukmergės rajono savivaldybėje, Švenčionių rajono savivaldybėje bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas maišais arba konteinerine sistema. Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos: 1. Maisto atliekų surinkimas maišais; 2. Maisto atliekų surinkimas maišais, vėliau pereinant prie bioskaidžių atliekų konteinerių; 3. Maisto atliekų surinkimas bioskaidžių atliekų konteineriuose.</p>												
261.2. (1 altern.)	Maisto atliekų surinkimo sistemos maišais įgyvendinimas, vnt.				1							
261.2. (2 altern.)	Maisto atliekų surinkimo sistemos maišais įgyvendinimas, vnt.				1							
	Įrengtų bioskaidžių atliekų konteinerių skaičius, vnt.											33
261.2. (3 altern.)	Įrengtų bioskaidžių atliekų konteinerių skaičius, vnt.				33	Pagal poreikį						
261.5.	Viso įrengta tekstilės atliekų konteinerių Švenčionių rajono savivaldybėje, vnt.	8		35		35		35		35		35
261.6	Užtikrinta galimybė atiduoti atskirai surinktas buityje susidarančias pavojingąsias atliekas Švenčionių rajono savivaldybėje	Nuolatos DGASA aikštelėse										

22 lentelė. Švenčionių rajono atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 m. plano priemonių stebėseną.

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
1.	ATLIEKŲ PREVENCIJOS SKATINIMAS														
1.-1	Komunalinių atliekų, tenkančių vienam gyventojui, kiekis (kg/m.), palyginti su ES vidurkiu		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%		<100%
1.1.	SIEKTI MAŽINTI ATLIEKŲ SUSIDARYMĄ SKATINANT VARTOTOJUS RINKTIS DAUGKARTINIUS GAMINIUS, NAUDOTI PRODUKTUS PAKARTOTINAI, REMONTO IR (AR) TAISYMO PASLAUGAS														
1.1.5.	Maisto švaistymo ir maisto atliekų prevencijos skatinimas														
1.5.1.1.	Viešinio priemonių maisto švaistymo mažinimo ir maisto atliekų prevencijos, gyventojų maisto vartojimo įgūdžių ugdymo temomis, įgyvendinimas Švenčionių rajono savivaldybėje						2		2		2		2		2
1.5.1.1.-1	Įgyvendintų viešinio priemonių skaičius, vnt						2		2		2		2		2
1.1.6.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius, pakartotinai naudoti daiktus ir kitos švietėjiškos iniciatyvos														
1.6.1.1.	Viešinio kampanijų organizavimas ir vykdymas, skatinant rinktis daugkartinius gaminius ir pakartotinai naudoti daiktus Švenčionių rajono savivaldybėje														
1.6.1.1.-1	Susitikimai su bendruomenėmis					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
1.6.1.1.-2	Viešinio plano suderinimas					1		1		1		1		1	
1.2.	UŽTIKRINTI ŠIUKŠLINIMO PREVENCIJĄ, TVARKYTI ŠIUKŠLES														
1.2.1.	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas														
1.2.1.1.	Pilietinės šiukšlių rinkimo iniciatyvos organizavimas ir skatinimas Švenčionių rajono savivaldybėje														
1.2.1.1.-1	Šiukšlių rinkimo akcijų organizavimas	1		1		1		1		1		1		1	
1.2.2.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas														
1.2.2.1.	Padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti neįmanoma arba kuris neegzistuoja, sutvarkymas Švenčionių rajono savivaldybėje														
1.2.2.1.-1	Suorganizuotas padangų atliekų, kurių turėtojų nustatyti						1		1		1		1		1

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
<p>Paiškinimas: Priklausomai nuo pilotinio biologiškai skaidžių atliekų rūšiuojamojo surinkimo ir tvarkymo projekto rezultato, kuris šiuo metu vykdomas Ukmergės rajono savivaldybėje, Švenčionių rajono savivaldybėje bus pasirinktas maisto atliekų rinkimo būdas maišais arba konteinerine sistema. Šiuo metu Švenčionių rajono savivaldybėje numatomos 3 maisto (virtuvės) atliekų surinkimo alternatyvos: 1. Maisto atliekų surinkimas maišais; 2. Maisto atliekų surinkimas maišais, vėliau pereinant prie bioskaidžių atliekų konteinerių; 3. Maisto atliekų surinkimas bioskaidžių atliekų konteineriuose.</p>															
2.2.8.1.-1 (1 altern.)	Maisto atliekų surinkimo sistemos maišais įgyvendinimas, vnt.								1						
2.2.8.1.-1 (2 altern.)	Maisto atliekų surinkimo sistemos maišais įgyvendinimas, vnt.								1						
	Įrengtų bioskaidžių atliekų konteinerių skaičius, vnt.														33
2.2.8.1.-3 (3 altern.)	Įrengtų bioskaidžių atliekų konteinerių skaičius, vnt.						33	Pagal poreikį							
2.2.10.	Žaliųjų atliekų surinkimo priemonių plėtra														
2.2.10.1.	Žaliųjų atliekų surinkimo priemonių plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.10.1-1	Bendro naudojimo konteinerių skaičius						74								
2.2.11.	Buityje susidarančios tekstilės atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūros plėtra														
2.2.11.1.	Tekstilės atliekų surinkimo priemonių (konteinerių) plėtra Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.11.1.-1	Tekstilės atliekų surinkimo konteinerių skaičius viso Švenčionių raj. sav.	8	8	8	8	8	35	35	35	35	35	35	35	35	35
2.2.13.	Savivaldybių Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas ir kitų savivaldybės dokumentų susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą savivaldybėje atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus														

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
2.2.13.1.	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus, ir užtikrintas jų įgyvendinimas Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.13.1.-1	Atliekų tvarkymo taisyklių atnaujinimas, atsižvelgiant į naujus teisės aktų reikalavimus	Nuolat													
2.2.13.1.-2	Dokumentų, susijusių su įmokomis už atliekų tvarkymą Švenčionių rajono savivaldybėje atnaujinimas	Nuolat													
2.2.15.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo, bei sutarčių sudarymas su drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl drėgnųjų servetėlių ir (ar) oro balionėlių šiukšlių išrinkimo, surinkimo, vežimo ir apdorojimo finansavimo Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.15.-1	Pasirašytos sutartys	Nuolat pagal poreikį													
2.2.16.	Sutarčių sudarymas su Tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, gamintojų ir importuotojų organizacijomis dėl tabako gaminių su filtrais ir (ar) filtrų, parduodamų naudoti kartu su tabako gaminiiais, atliekų, išmestų į viešas surinkimo sistemas, surinkimo savivaldybės organizuojamoje komunalinių atliekų tvarkymo sistemoje, vežimo ir apdorojimo finansavimo Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.16.-1	Pasirašytos sutartys	Nuolat pagal poreikį													
2.2.17.	Užtikrinti saugų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo organizavimą Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.17.-1	Įgyvendintų asbesto atliekų surinkimo ir sutvarkymo projektų skaičius					1				1				1	
2.2.18.	Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir kontrolės priemonių plano vykdymas Švenčionių rajono savivaldybėje														
2.2.18.-1	Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kokybės stebėsenos ir					1			1		1		1		1

NR.	RODIKLIS	RODIKLIO REIKŠMĖ													
		2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027	
		I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.	I pusr.	II pusr.
	kontrolės priemonių plano įgyvendinimas														
3.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI PAKARTOTINAI														
3.-1	Atliekų, paruoštų pakartotinai naudoti, kiekis Švenčionių rajono savivaldybėje, t / metus		40		48		53		58		64		77		84
3.1.	TIKRINANT, VALANT AR TAISANT ATLIEKOMIS TAPUSIUS PRODUKTUS AR JŲ SUDEDAMĄSIAS DALIS PARUOŠTI TAIP, KAD JIE BŪTŲ VĖL TINKAMI NAUDOTI BE PRADINIO APDIRBIMO														
3.1.2.	Dalijimosi daiktais stotelių „Dėkui“ tinklo plėtra naujai įrengiamose savivaldybių didelių gabaritų aikštelėse ir jų eksploatacija														
3.1.2.1.	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas naujai įrengiamoje DGASA Švenčionių rajono savivaldybėje														
3.1.2.-1	Dalijimosi daiktais stotelės „DĖK'ui“ įrengimas														1
4.	ATLIEKŲ PARUOŠIMAS NAUDOTI TOS PAČIOS ARBA KITOS PASKIRTIES PRODUKTAMS AR MEDŽIAGOMS GAMINTI														
4.-1	Susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Švenčionių rajono savivaldybėje paruošta pakartotinai naudoti ir perdirbta (proc.)				41		44		51		55		60		60
5.	ATLIEKŲ ŠALINIMO GALIMYBĖS UŽTIKRINIMAS														
5.-1	Visų susidariusių komunalinių atliekų (pagal svorį) Švenčionių rajono				17,5		16,3		13,7		12,4		11		8

1 Priedas

Komunalinių atliekų tvarkymas Švenčionių r. sav., t

	2018	2019	2020	2021
Registruotų gyventojų skaičius, iš jų	23 881	22 392	22 929	22 966
Miesto gyventojai	14 692	14 433	14 126	
Kaimo gyventojai	9 189	8 959	8 803	
Surinkta komunalinių atliekų, t	9 440	8 224	8 354	8 588
Šalinami į MBA MKA kiekiai	6 759	6 796	7 249	7 218
Perdirbta/panaudota pakartotinai komunalinių atliekų, t	5 885	2 904	2 208	2 841
Sudeginta komunalinių atliekų, t	263	123	671	4 220
Pašalinta komunalinių atliekų, t	1 272	1 494	1 796	1 527
Laikinas laikymas paruoštų deginimui komunalinių atliekų, t	2 021	3 703	3 678	-

2 Priedas

Konteinerių aikštelių, skirtų antrinėms žaliavoms surinkti, skaičius Švenčionių r. sav.

Savivaldybė	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės, vnt.	57	76	106	106
Gyventojų skaičius, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė, vnt.	419	308	216	217
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės sodų bendrijose, vnt.	-	7	7	7
Antrinių žaliavų konteinerių aikštelės garažų bendrijose, vnt.	-	8	8	8

3 Priedas

Konteinerių kiekis Švenčionių r. sav.

	2018	2019	2020	2021
Antrinių žaliavų konteineriai plastikui	2073	2140	2106	2106
Antrinių žaliavų konteineriai popieriui	73	140	106	106
Antrinių žaliavų konteineriai stiklui	2073	2140	2106	2106
Maisto atliekų konteineriai	0	0	0	0
Tekstilės atliekų konteineriai	0	0	8	8

Šaltinis AAA duomenys

4 Priedas

Švenčionių r. sav. teritorijoje susidariusių – sutvarkytų šeimininkų atliekų kiekiai

Savivaldybė	Metai			
	2018	2019	2020	2021
Susidarė šeimininkų atliekų, t	494	377	147	141
Skirta lėšų, Eur	20 887	19 362	17 030	18 400

Šaltinis: AAA.

5 Priedas

Atskirai surenkamų antrinių žaliavų ir pakuotės atliekų kiekiai Švenčionių r. sav.

Švenčionių r. sav.	2019	2020	2021
Popierius, popieriaus ir kartono pakuotės	105	107	95
Plastikas, kitos plastikinės pakuotės	20	20	31
PET pakuotės	-	6	7
metalinės pakuotės	5	13	9
Kombinuota pakuotė	-	2	3
Stiklas, stiklo pakuotės	-	89	116

Šaltinis AAA duomenys

6 Priedas

Komunalinių atliekų kiekių prognozė Švenčionių r. sav., t

Atliekų rūšis	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.
Popieriaus ir kartono, įskaitant pakuotes, atliekos	194	293	392	491	590	755
Žaliosios atliekos	913	955	998	1040	1083	1189
Medienos, įskaitant pakuotes, atliekos	24	28	31	35	39	44
Biologiškai skaidžios maisto (virtuvės) atliekos	0	0	386	377	368	357
Tekstilės atliekos	120	196	272	348	424	519
Plastiko, įskaitant pakuotes, atliekos	131	235	340	444	549	810
PET pakuočių atliekos	14	22	30	37	45	64
Kombinuotų pakuočių atliekos	10	18	25	33	41	60
Metalų, įskaitant pakuotes, atliekos	28	47	66	85	104	152
Stiklo, įskaitant pakuotes, atliekos	168	231	294	357	420	578
Inertinės atliekos (keramika, betonai, akmenys ir panašiai)	33	67	100	134	167	209
Didžiosios atliekos	76	88	101	116	133	160
Elektros ir elektroninės įrangos atliekos	80	78	78	117	125	137
Baterijų ir akumuliatorių atliekos	0,78	0,78	0,79	0,79	0,79	0,80
Mišrios komunalinės atliekos	6342	6353	5510	5126	4643	3555
Iš viso	8310	8612	8624	8743	8733	8590

Šaltinis: Sudaryta konsultanto